

**T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI**

**AYAKKABI VE SARACİYE
TEKNOLOJİSİ**

CÜZDAN KALIBI

ANKARA 2008

Millî Eğitim Bakanlığı tarafından geliştirilen modüller;

- Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının 08.02.2011 tarih ve 10 sayılı Kararı ile onaylanan, Mesleki ve Teknik Eğitim Okul ve Kurumlarında kademeli olarak yaygınlaştırılan 58 alan ve 222 dala ait çerçeve öğretim programlarında amaçlanan mesleki yeterlikleri kazandırmaya yönelik geliştirilmiş öğretim materyalleridir (Ders Notlarıdır).
- Modüller, bireylere mesleki yeterlik kazandırmak ve bireysel öğrenmeye rehberlik etmek amacıyla öğrenme materyali olarak hazırlanmış, denenmek ve geliştirilmek üzere Mesleki ve Teknik Eğitim Okul ve Kurumlarında uygulanmaya başlanmıştır.
- Modüller teknolojik gelişmelere paralel olarak, amaçlanan yeterliği kazandırmak koşulu ile eğitim-öğretim sırasında geliştirilebilir ve yapılması önerilen değişiklikler Bakanlıkta ilgili birime bildirilir.
- Örgün ve yaygın eğitim kurumları, işletmeler ve kendi kendine mesleki yeterlik kazanmak isteyen bireyler modüllere İnternet üzerinden ulaşılabilirler.
- Basılmış modüller, eğitim kurumlarında öğrencilere ücretsiz olarak dağıtılır.
- Modüller hiçbir şekilde ticari amaçla kullanılamaz ve ücret karşılığında satılamaz.

İÇİNDEKİLER

AÇIKLAMALAR	ii
GİRİŞ	1
ÖĞRENME FAALİYETİ-1	3
1. BOZUK PARA CÜZDANI KALIBI ÇIKARMA	3
1.1. Cüzdanın Tanımı	3
1.2. Cüzdan Çeşitleri	3
1.2.1. Bayan Cüzdanları	3
1.2.2. Erkek Cüzdanları	4
1.2.3. Bozuk Para Cüzdanları	5
1.3. Cüzdan Parçaları	5
1.4. Cüzdanda Ağız Kapama	5
1.4.1. Fermejup ile Ağız Kapama	5
1.4.2. Fermuarla Ağız Kapama	6
1.4.3. Klips ile Ağız Kapama	7
1.4.4. Çıtçıt ile Ağız Kapama	8
1.4.5. Tokalarla Ağız Kapama	9
1.4.6. Cırt Bant ile Ağız Kapama	10
1.5. Ölçü Almak	10
UYGULAMA FAALİYETİ	27
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	28
ÖĞRENME FAALİYETİ-2	30
2. BAYAN CÜZDANI KALIBI ÇIKARMA	30
2.1. Bayan Cüzdanı Çeşitleri	30
2.2. Besleme Malzemeleri	30
2.2.1. Deri	30
2.2.2. Salpa	31
2.2.3. Karton	31
2.2.4. Mukavva	31
2.2.5. Sünger	31
2.2.6. Tela	31
2.3. Ölçü Alma	31
UYGULAMA FAALİYETİ	45
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	46
ÖĞRENME FAALİYETİ-3	48
3. ERKEK CÜZDANI KALIBI ÇIKARMA	48
3.1. Cüzdan	48
3.2. Besleme Malzemeleri	51
3.3. Ölçü Alma	52
3.4. Model Ölçü Formu	58
3.5. Deri Kalıpları	58
3.6. Astar ve Sertleştirme Kalıpları	67
UYGULAMA FAALİYETİ	68
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	69
CEVAP ANAHTARLARI	72
KAYNAKÇA	74

AÇIKLAMALAR

MODÜLÜN KODU	542TGD328
ALAN	Ayakkabı ve Saraciyeye Teknolojisi
DAL/MESLEK	Saraciyeye Üretimi–Saraciyeye Modelistliği
MODÜLÜN ADI	Cüzdan Kalıbı
MODÜLÜN TANIMI	Cüzdan kalıbı ile ilgili bilgi ve becerilerin kazandırıldığı öğrenme materyalidir.
SÜRE	40/32
ÖN KOŞUL	Saraciyeye Model Araştırma ,Model Geliştirme Saraciyeye Ölçü Alma modüllerini başarmış olmak .
YETERLİK	Cüzdan kalıbı çıkarmak
MODÜLÜN AMACI	Genel Amaç Uygun ortam sağlandığında cüzdan kalıbı çıkarabileceksiniz. Amaçlar 1. Bozuk para cüzdan kalıbını çıkaracak ve ölçüleceksiniz. 2. Modele uygun bayan cüzdan kalıbı çıkaracaksınız. 3. Modele uygun erkek cüzdan kalıbı çıkaracaksınız.
EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI	Çizim ve kesim masası bulunan aydınlık bir ortam, kalibrasyonlu cetvel, mukavva, makas, deri bıçağı, el zımbası
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	Modülün içinde yer alan, her faaliyetten sonra verilen ölçme araçları ile kazandığınız bilgileri ölçerek kendi kendinizi değerlendireceksiniz. Öğretmen, modülün sonunda, size ölçme aracı (test, çoktan seçmeli, doğru-yanlış, vb.) kullanarak modül uygulamaları ile kazandığınız bilgi ve becerileri ölçerek değerlendirecektir

GİRİŞ

Sevgili Öğrenci,

Bu modül sonunda Saraciye alanında cüzdan kalıbı çıkarmak için gerek duyduğunuz becerileri geliştirmiş olacaksınız.

Cüzdan, cepte taşınabilecek veya çantaya girebilecek büyüklükte, içine para ya da değerli kağıt parçaları konabilen küçük bir çantadır.

Kalıp ise, herhangi bir şeye belirli bir biçim vermek için kullanılan ve o biçimi taşıyan araçtır.

Günümüzde saraciye üretim alanında pek çok cüzdan çeşidi görebilmekteyiz. Kullanımı rahat, şık ve güzel görünümü olan, çeşitli aksesuarlarla süslenmiş cüzdanlar hepimizin ilgisini çekmektedir. Moda değiştikçe gelişen saraciye üretiminde çeşitli zenginliklerle geliştirilmiş cüzdan tasarımları da değişime uğramaktadır.

Bu modül sonunda elde edeceğiniz bilgiler ile endüstriyel saraciyede uygulanabilecek bozuk para cüzdanı, bayan cüzdanı, erkek cüzdanı kalıplarını çıkarabileceksiniz. Ürüne dönüştürülecek hâle getirdiğiniz kalıpları yapabilmenin zevkini ve mutluluğunu yaşayacaksınız.

ÖĞRENME FAALİYETİ-1

AMAÇ

Bozuk para cüzdanı kalıbı hazırlayabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Endüstriyel saraciyede kullanılan bozuk para cüzdan kalıplarını inceleyiniz.
- Endüstriyel saraciyede bozuk para cüzdanı kalıbı çıkarılırken kullanılan parçaları tespit etmeyi, parçaları ölçülendirmeyi, ölçüleri mukavvaya aktarmayı, kalıpları kesmeyi ve işaretleri-bilgileri kalıp üzerine geçirmeyi gözlemleyiniz.
- Bilgilerinizi arkadaşlarınızla ve öğretmeninizle paylaşınız.

1. BOZUK PARA CÜZDANI KALIBI ÇIKARMA

1.1. Cüzdanın Tanımı

Cüzdan; içinde kimlikleri, belgeleri, paraları muhafaza eden bölmeleri bulunan, katlanabilir veya kapaklı çantadır. Farklı derilerden yapılan, değişik boyutları bulunan çok farklı cüzdan modelleri mevcuttur.

1.2. Cüzdan Çeşitleri

1.2.1. Bayan Cüzdanları

Bayanların kullanım rahatlığına ve işlevsel özelliğine göre hazırlanmış şık, zarif, katlanabilir, kapaklı cüzdanlardır.

Bayanlar cüzdanlarını genellikle çantalarında muhafaza ederler. Cüzdanların çantaya sığabilecek çok çeşitli boyutları mevcuttur.

Endüstriyel saraciyede üretilen bayan cüzdanlarının çok geniş bir renk yelpazesi vardır. Ayrıca süsleme ve aksesuarlarla donanmış birçok modeli bulunmaktadır (Resim 1.1,1.2).

Resim 1.1: Bayan cüzdanı

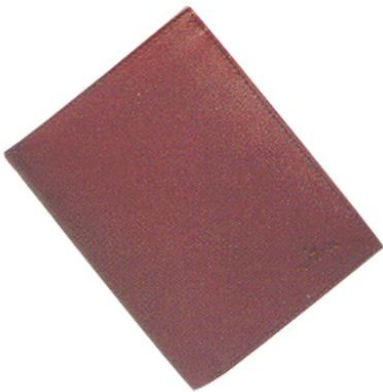
Resim 1.2: Bayan cüzdanı

1.2.2. Erkek Cüzdanları

Erkeklerin kullanabileceği, ceplerinde taşıyabilecekleri büyüklükte hazırlanmış cüzdanlardır.

Erkek cüzdanlarında kapak bulunmamakla birlikte, bazı çeşitleri çitçit kullanılarak tutturulmuştur.

Erkek cüzdanlarında genellikle koyu renkler tercih edilmiştir. Metal aksesuarlarla veya baskı ile süslenmiş çeşitleri vardır (Resim 1.3, 1.4).

Resim 1.3: Erkek cüzdanı

Resim 1.4: Erkek cüzdanı

1.2.3. Bozuk Para Cüzdanları

Küçük boyutlarda, fermuarlı veya ince körüklerle hacimlendirilmiş cüzdanlardır. Bozuk para taşımakta kullanılır. Genellikle bayanların veya genç kızların kullandıkları bu cüzdanların çok değişik modelleri vardır (Resim 1.5, 1.6).

Resim 1.5: Bozuk para cüzdanı

Resim 1.6: Bozuk para cüzdanı

1.3. Cüzdan Parçaları

Bozuk para cüzdanları şu bölümlerden meydana gelmiştir:

- Ön bölüm
- Arka bölüm
- Körük

Bazı bozuk para cüzdanlarında kapak da bulunmaktadır

1.4. Cüzdanda Ağız Kapama

1.4.1. Fermejup ile Ağız Kapama

Cüzdanda ve çanta ağız kapamalarında kullanılan fermejuplar, birbirini tamamlayan iki kısımdan oluşur (erkek-dişi). Erkek cüzdanın kapağına dişi de gövdeye tutturulur. Çeşitli büyüklükte bulunan fermejuplar genellikle metaldir (Resim 1.7).

Resim 1.7: Fermajup ile ağız kapama

1.4.2. Fermuarla Ağız Kapama

Fermuar, saraciye dışında özellikle tekstil ve ayakkabıcılıkta da kullanılan bir açma kapama mekanizmasıdır. Fermuar cüzdanda süsleme amaçlı kullanılacağı gibi, genellikle cüzdanın içindeki paraları, kimlik vb. korumak için güvenlik amacıyla ve ağız kapamada kullanılır.

Fermuar dişlerinin üretiminde kullanılan malzemelerin cinsine göre 3'e ayrılır:

- Metal fermuarlar
- Kemik fermuarlar
- Naylon fermuarlar

Fermuarlar, dişleri ve dişlilerinin büyüklüğüne göre isimlendirilir. Tip 3, tip 4, tip 5, tip 6, tip 7, tip 10 vb.

Çeşitli element ve alaşımlarla kaplanmış fermuarlar da vardır. Altın gümüş, bakır, nikel, kalay pirinç vb. (Resim 1.8).

Resim 1.8: Ağız kapaması fermuarla yapılmış cüzdan

1.4.3. Klips ile Ağız Kapama

Endüstriyel saraciye üretim alanında çanta, cüzdan ağızlarını açıp kapamada kullanılan metal aksesuarlardır. Yaylı ve yaysız çeşitleri vardır (Resim 1.9).

Resim 1.9: Ağız kapaması klipsle yapılmış cüzdan

Klips çanta ağızına astar ve deriyi içine alacak şekilde yerleştirilir. Astar ile deri arasına sertleştirici (karton) konulur.

1.4.4. Çıtçıt ile Ağz Kapama

Çıtçıt zimba ile açılan deliklere yerleştirilen ve birbirine geçerek tutturuldukları kenarı kapamaya yarar. Erkek ve dişi iki parçadan oluşan madeni ya da plastik tutturucudur (Resim 1.10).

Resim 1.10: Çıtçıt ile ağız kapama

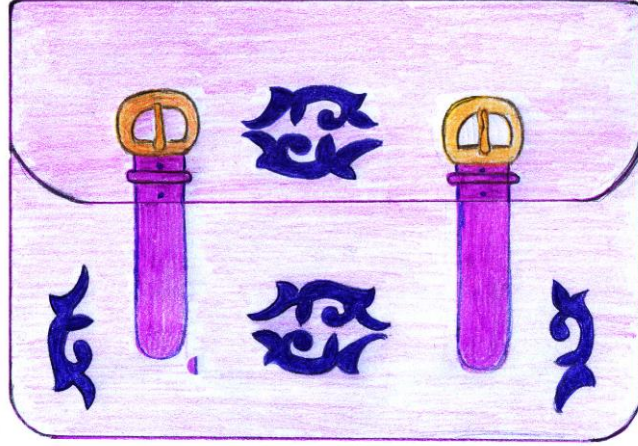
Mıknatıs, demiri kendine çekme özelliği olan çeliktir. Ağız kapamalarında nadir de olsa kullanılmaktadır. Cüzdanın ağız kapamalarında kullanılan mıknatıslar iki kısımdan meydana gelir. Karşılıklı yerleştirilir (Resim 1.11).

Resim 1.11: Mıknatıs ile ağız kapama

1.4.5. Tokalarla Ağzı Kapama

Tokalar, saraciyeye üretim alanında genellikle kemerde kullanılsa da çanta, cüzdan ağız kapamalarında ve süslemelerinde de sıkça kullanılmaktadır (Çizim 1.1).

Çizim 1.1: Tokalarda ağız kapama

Tokaların birçok çeşidi vardır.

- Hayvansal tokalar
 - Kemik
 - Sedef
 - Fildişi
 - Boynuz
- Bitkisel tokalar
 - Tahta
- Hayvansal tokalar
 - Gümüş
 - Nikel
- Plastik tokalar
 - Kazein
 - Selüloz
- Uçlarına göre toka çeşitleri
 - Yarım ve tam olmak üzere değişik tipleri mevcuttur.
- Kapama şekillerine göre tokalar
 - Dilli tokalar (Oval, yuvarlak, kare ve daha değişik şekilde olanları vardır.)
 - Dilsiz tokalar (Oval, yuvarlak, kare ve daha değişik şekilde olanları vardır.)
 - Kancalı tokalar (Kare, üçgen ve yuvarlak olanları bulunmaktadır.)

1.4.6. Cırt Bant ile Ağız Kapama

Çanta ve cüzdan ağız kapamalarında kullanılan cırt bant iki bölümden oluşmaktadır. Çantanın veya cüzdanın kapağına yerleştirilen üst bölümün tırtıklı bir görünümü vardır. Gövdeye yerleştirilen bölüm ise tüylü görünümlü, yapışkanlığı sağlayan banttır. Cırt bant makinede dikilerek veya yapıştırılarak gövde ve kapağa yerleştirilir.

1.5. Ölçü Almak

Ölçü; bir niceliği (bir şeyin sayılabilen, ölçülebilen ya da azalıp, çoğalabilen özelliği, miktar) o nicelik için kabul edilmiş birimlerden birine göre değerlendirmedir.

Ölçmek, bir niceliği belirli bir başka nicelikle karşılaştırarak değerlendirmektir.

Ölçüm ise ölçerek elde edilmiş sonuçtur.

Bozuk para cüzdanı ölçüm aşamaları:

- Bozuk para cüzdanını ölçmeden önce dikkatli bir şekilde inceleyiniz.
- Ön gövdeyi ve kapağın inme mesafesini gözlemleyiniz (Resim 1.12).

Resim 1.12: Ön gövde ve kapak

- Kapağın açılımını yaptıktan sonra cırtıt yerlerini, ön gövdede bulunan diğer bir gözü ve astarlamayı inceleyiniz (Resim 1.13).

Resim 1.13: Kapak açılımı

- Kapak açılımını arka gövdeyle birlikte inceleyiniz (Resim 1.14).

Resim 1.14: Arka gövde ve kapak

- Körüğün geliş biçimini (aşağıya doğru daralmasını) inceleyiniz (Resim 1.15).

Resim 1.15: Cüzdanın körüğü

- C zdana süsleme olarak kapağa renkli deri parçaları ile birleştirme yapıldığı görülmektedir.
- Cüzdanın fon rengi siyah, kapaktaki ince deri parçaları kırmızı ve yeşil renktedir.
- Cüzdanın tüm detayları incelendikten sonra ölçü almaya geçilir.  l  alırken öncelikle cüzdanın dikişsiz olduğu için tüm boyu (kapak, arka gövde,  n gövde)  l s  alınır.

Mez r kapağın tam dibinden tutulur, arka ve  n gövdeyi saracak şekilde döndürülerek tüm cüzdanın ölçüsü alınır (Resim 1.16, 1.17).

Resim 1.16: Kapak ve arka gövde ölçüsünün alınması

Resim 1.17: Ön gövdeye mezürun döndürülmesi

- Cüzdanın en ölçüsü alınır (Resim 1.18).

Resim 1.18: En ölçüsünün alınması

- Kapağa süsleme olarak ilave edilmiş kırmızı deri parçasının ölçüsü alınır (Resim 1.19).

Resim 1.19: Kırmızı deri parçasının ölçüsünün alınması

Bu deri parçalarının ölçüleri en ve boy olarak alınmalıdır.

- Kapağa süsleme olarak ilave edilmiş yeşil deri parçasının en ve boy ölçüleri alınır(Resim 1.20).

Resim 1.20: Yeşil deri parçasının ölçüsünün alınması

- Körüğün en ve boy ölçüsü alınır (Resim 1.21, 1.22).

Resim 1.21: Körüğün en ölçüsünün alınması

Resim 1.22: Körüğün boy ölçüsünün alınması

- Kapağın iç kısmına astar olarak yerleştirilen derinin en ölçüsü alınır (Resim 1.23).

Resim 1.23: Astar derinin en ölçüsü

- Kapağın iç kısmına astar olarak yerleştirilen derinin boy ölçüsü alınır (Resim 1.24).

Resim 1.24: Astar derinin boy ölçüsü

- Kapakta bulunan çitçitin erkek kısmının indiği mesafe ölçülür (Resim 1.25).

Resim 1.25: Çitçitin indiği mesafe ölçüsü

- Gövdede bulunan çitçitin dişi kısmının indiği mesafe ölçülür (Resim 1.26).

Resim 1.26: Çıtçıtın (dişi) indiği mesafe ölçüsü

- Ön gövdeye bağıntılı, üstü deri ile biyelenmiş astar cebin en ve boy ölçüsü alınır (Resim 1.27, 1.28).

Resim 1.27: Deri biyeli astar cebin en ölçüsü

Resim 1.28: Deri biyeli astar cebin boy ölçüsü

- Ölçü alınırken mezür ne çok gevşek ne de çok gergin olmalıdır.

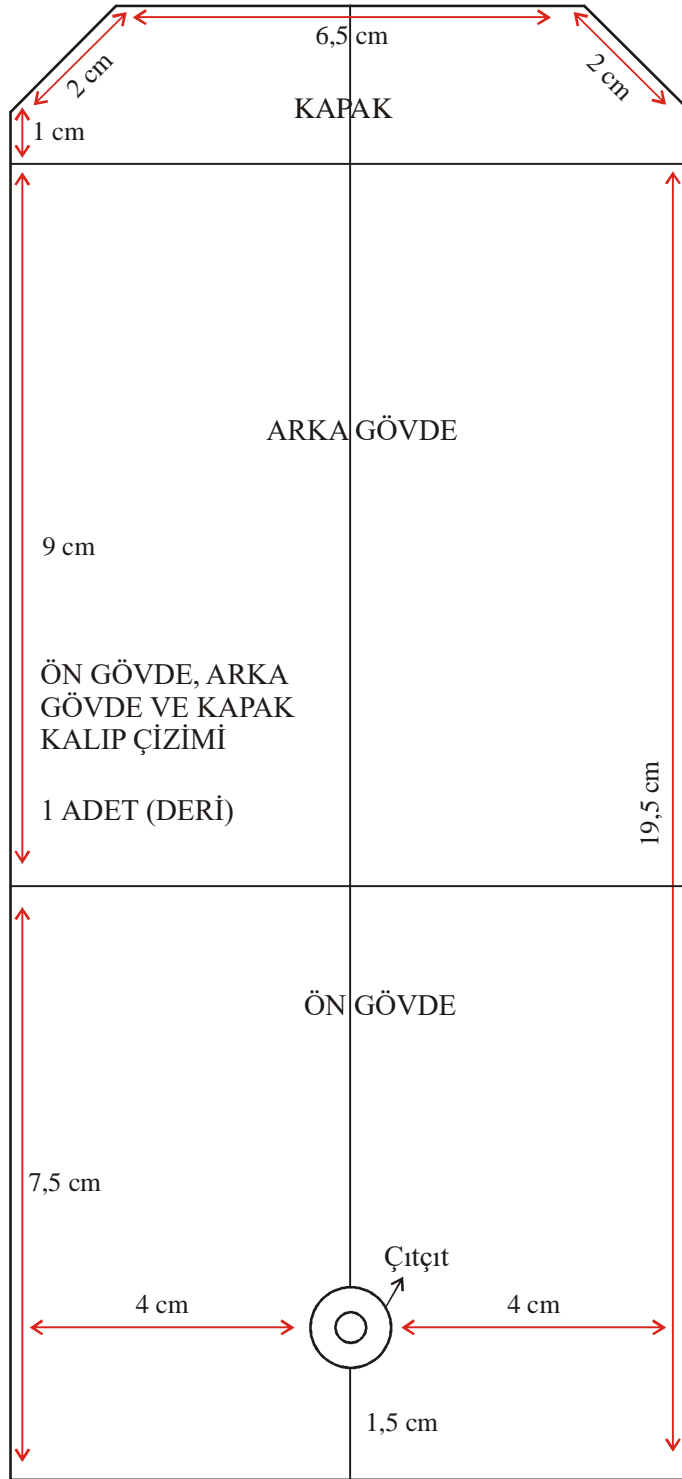
Ölçme işlemini tamamladıktan sonra model ölçü formunu hazırlamalıyız.

MODEL ÖLÇÜ FORMU (BOZUK PARA CÜZDANI)

Parça Adı	En	Boy	Adet
Ön gövde, kapak üst kısmı (bütün–dikişsiz)	9 cm	19,5 cm	1
Kapakta bulunan kırmızı deri parçası	9 cm	1 cm	1
Kapakta bulunan yeşil deri parçası	9 cm	1,5 cm	1
Körük	6,5 cm	6,5 cm	2
Astar cep (deri biyeli)	9 cm	7 cm	1

Model ölçü formu hazırlanan bozuk para cüzdanının kalıp çizimi aşamalarına geçilir.

- İlk önce model ölçü formunda da ölçülerini verdiğimiz ön gövde, arka gövde ve kapağın arka gövdeyle bağlantılı üst kısmının (siyah deri) çizimini yapmalıyız.
- Kapak bölümüne gelen derinin kenarlarını vev olarak işaretleyiniz.
- Kalıp çizimi üzerine tüm ölçülendirmeyi göstermeliyiz (Çizim 1.2).

Çizim 1.2: Ön gövde, arka gövde ve kapak kalıp çizimi

- Kapağa dikilerek eklenmiş kırmızı deri parçasının kalıp çizimi yapılır (Çizim 1.3).

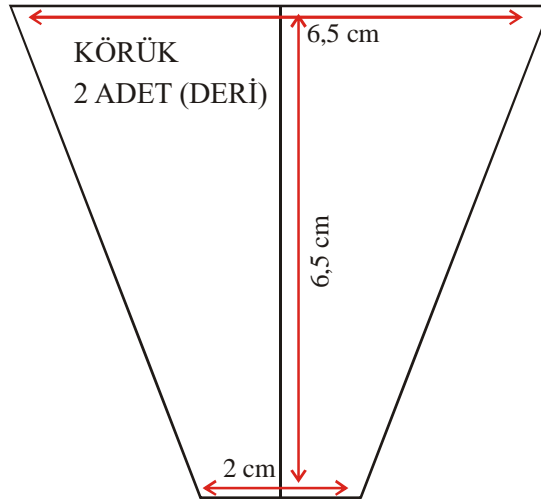
Çizim 1.3: Kırmızı deri parçasının kalıp çizimi

- Kapağa dikilerek eklenmiş yeşil deri parçasının kalıp çizimi yapılır (Çizim 1.4).

Çizim 1.4: Yeşil deri parçasının kalıp çizimi

- Körüğün kalıp çizimi yapılarak, ölçülendirme üzerinde belirtilir (Çizim 1.5).

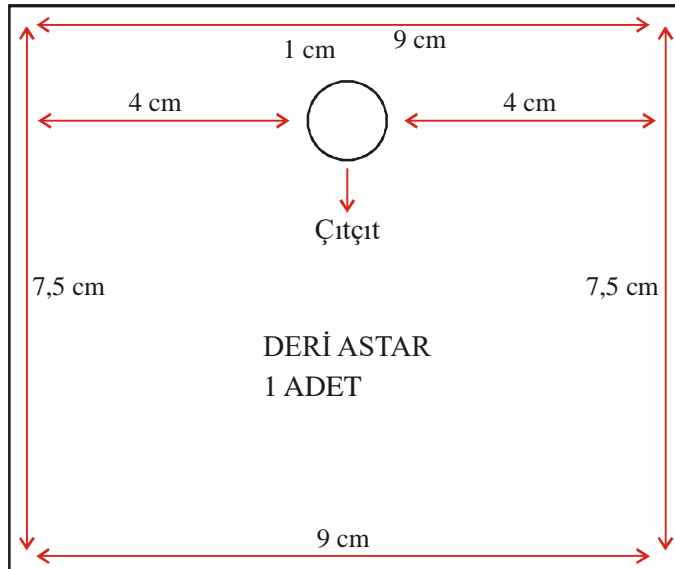
Çizim 1.5: Körük kalıbı çizimi

- Deri biyeli astar cebin ölçülendirmesi yapılarak kalıbın çizimi yapılır (Çizim 1.6).

Çizim 1.6: Kalıp çizimi

- Kapağın iç kısmında bulunan deri astarın kalıp çizimi yapılır. Bu kalıp üzerinde çitçitin erkek kısmının oturduğu mesafe de ölçülendirilir (Çizim 1.7).

Çizim 1.7: Deri astar kalıbı çizimi

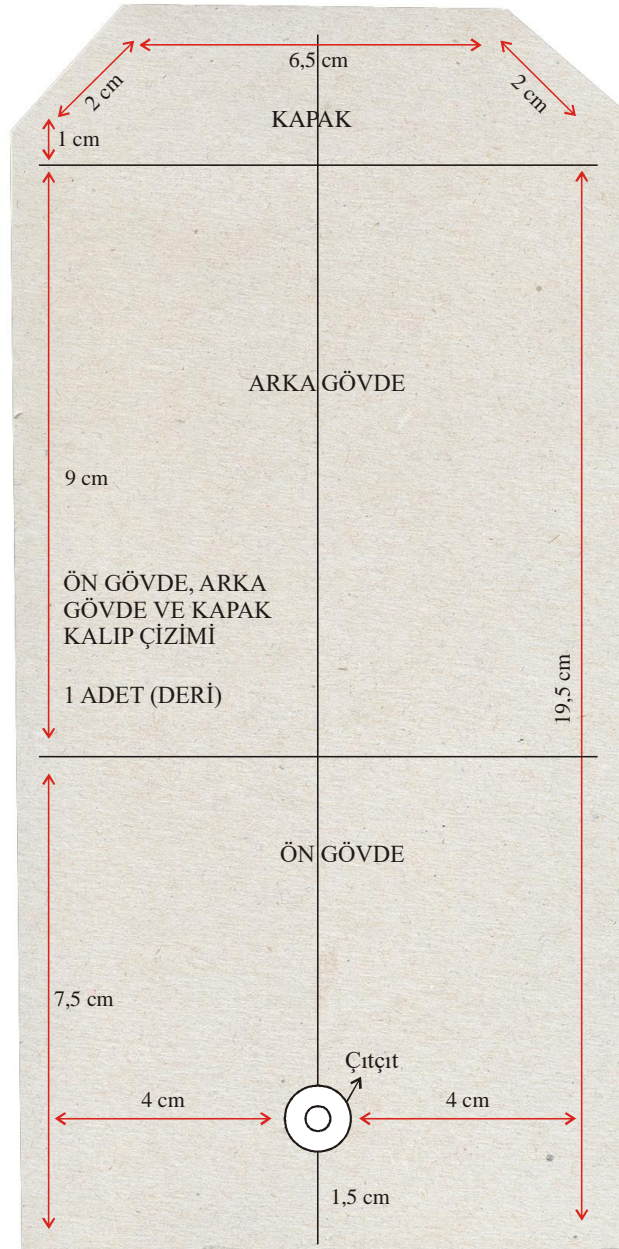
Kalıp; herhangi bir Şeye belirli bir biçim vermek için kullanılan ve o biçimi taşıyan bir araçtır.

Kalıp çizim aşamalarını izleyerek karton veya mukavvadan üretime hazır duruma getirilmek üzere bozuk para cüzdanının kalıpları çıkartılır.

Kalıplarda ölçüler belirtilmelidir.

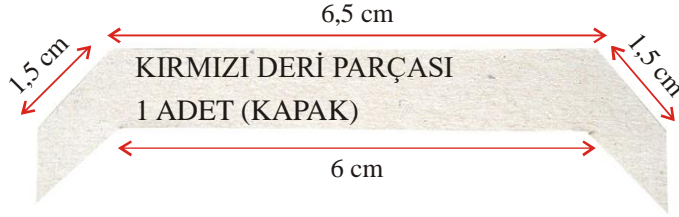
Kalıplara yarımşar santim dikiş payları ilave edilmelidir.

- İlk önce ön gövde, arka gövde ve kapağın arka gövdeyle bağlantı üst kısmının karton kalıbını çıkarırız. Gerekli ölçüler, çıtçıtın dişi kısmı kalıp üzerinde gösterilir. Kapak kenarlarının verev çizimi ve detayların ölçüleri belirtilir (Resim 1.28).

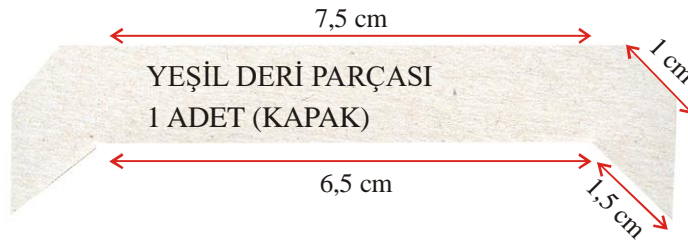

Resim 1.29: Ön gövde, arka gövde kapak karton kalıbı

- Kapakta bulunan kırmızı ve yeşil deri parçalarının ölçülendirilmesi, dikiş payları ile birlikte kalıbı çıkartılır (Resim 1.29 , 1.30).

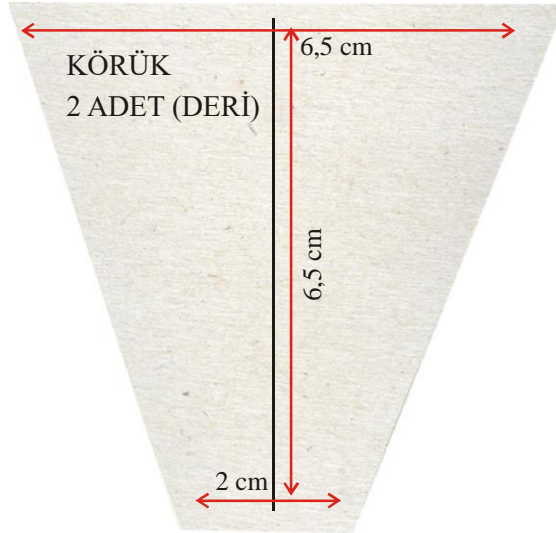

Resim 1.30: Kırmızı deri parçasının karton kalıbı

Resim 1.31: Yeşil deri parçasının karton kalıbı

- Körüğün ölçülendirilmesi yapılarak karton kalıbı çıkarılır (Resim 1.31).

Resim 1.32: Körüğün karton kalıbı

- Deri biyeli astar cebin ölçülendirmesi yapılarak karton kalıbı çıkartılır (Resim 1.32).

UYGULAMA FAALİYETİ

Kullanılacak Araç ve Gereçler

1. Kalıbı çıkarılacak bozuk para cüzdanı
2. Mezür
3. Cetvel
4. Kurşun kalem
5. Karton
6. Makas

İşlem basamakları ve önerilerde belirtilen hususları dikkate alarak kapaklı çantanın bölümlerini çizim aşamalarıyla gösteriniz.

BOZUK PARA CÜZDANI KALIBI ÇIKARMA	
İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Kalıbını çıkaracağınız bozuk para cüzdanını inceleyiniz.	➤ Detayları gözden kaçırmayınız.
➤ Modele uygun parçaları tespit ediniz.	➤ Ayrıntıya önem veriniz.
➤ Ölçüleri kartona aktarınız.	➤ Dikkatli ve özenli çalışınız.
➤ Karton kalıpları kesiniz.	➤ Ölçüsünü bozmamaya özen gösteriniz.
➤ İşaret ve bilgileri kalıp üzerine geçiriniz.	➤ Dikkatli ve özenli olunuz.
➤ Çıkardığınız kalıpları tek tek kontrol ediniz.	

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Bu faaliyet sonunda kazandıklarınızı aşağıdaki soruları cevaplandırarak ölçünüz.

Aşağıdaki cümlelerin başında boş bırakılan parantezlere, cümlelerde verilen bilgiler doğru ise D, yanlış ise Y yazınız.

1. () Cüzdan; içinde kimlikleri, belgeleri, paraları muhafaza eden bölmeleri bulunan, katlanabilir veya kapaklı çantadır.
2. () Bayanlar, cüzdanlarını genellikle ceplerinde muhafaza ederler.
3. () Erkekler, cüzdanlarını çantalarında taşırlar.
4. () Bozuk para cüzdanları; küçük boyutlarda, fermuarla veya körüklerle hacimlendirilmiş cüzdanlardır.
5. () Fermuar bir açma–kapama mekanizmasıdır.
6. () Fermejup; endüstriyel saracıye üretim alanında çanta, cüzdan ağızlarını açıp kapamada kullanılan metal aksesuarlardır.
7. () Çıtçıt, zımba ile açılan deliklere yerleştirilen ve birbirine geçerek tutturuldukları kenarı kapamaya yarar.
8. () Mıknatıs, demiri kendine çekme özelliği olan çeliktir.
9. () Ölçü; bir niceliği (bir şeyin sayılabilen, ölçülebilen ya da azalıp çoğalabilen özelliği, miktar) o nicelik için kabul edilmiş birimlerden birine göre değerlendirmelerdir.
10. () Ölçmek, ölçerek elde edilmiş sonuçtur.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise “Uygulamalı Test”e geçiniz

UYGULAMALI TEST

Bu faaliyet kapsamında aşağıda listelenen davranışlardan kazandığınız beceriler için **Evet**, kazanamadıklarınız için **Hayır** kutucuklarına (X) işareti koyarak kontrol ediniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1. Kalıbı çıkaracağınız bozuk para cüzdanını incelediniz mi?		
2. Modele uygun parçaları tespit ettiniz mi?		
3. Parçaların ölçülerini aldınız mı?		
4. Ölçüleri kartona aktardınız mı?		
5. Karton kalıpları kestiniz mi?		
6. İşaret ve bilgileri kalıp üzerine geçirdiniz mi?		
7. Çıkardığınız kalıpları kontrol ettiniz mi?		

DEĞERLENDİRME

Değerlendirme sonunda “Hayır” şeklindeki cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız öğrenme faaliyetini tekrar ediniz. Bütüm cevaplarınız “Evet” ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-2

AMAÇ

Bayan cüzdanı kalıbı çıkarabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Endüstriyel saraciyede kullanılan bayan cüzdanı kalıplarını inceleyiniz.
- Endüstriyel saraciyede bayan cüzdanı kalıbı çıkarırken parçaları tespit etmeyi, parçaları ölçülendirmeyi, ölçüleri mukavvaya aktarmayı, kalıpları kesmeyi ve işaretleri, bilgileri kalıp üzeri geçirmeyi gözlemleyiniz.
- Bilgilerinizi arkadaşlarınızla ve öğretmeninizle paylaşınız

2. BAYAN CÜZDANI KALIBI ÇIKARMA

2.1. Bayan Cüzdanı Çeşitleri

Endüstriyel saraciyede bayanların kullanım rahatlığına ve işlevsel özelliğine göre hazırlanmış sık ve zarif cüzdanların farklı çeşitleri bulunmaktadır. Bunlar:

- Klipsli (metal üst yapılı) cüzdanlar
- Kapaklı cüzdanlar
- Fermuarlı cüzdanlar
- Fantezi cüzdanlar (çeşitli boncuk ve işlemlerle süslenmiş) vb.

2.2. Besleme Malzemeleri

Cüzdanın dayanıklılığını artırmak için çeşitli besleme malzemeleri ile desteklemek gerekir.

Besleme malzemeleri şunlardır:

2.2.1. Deri

Deri hayvan vücudunu tüy ve pulla kaplayan örtüdür. Hayvanın vücudunu dış etkilere karşı koruyan deri; ırk cins, yaş, mevsim, beslenme ve bakım şartlarına göre yapısında değişiklikler gösteren özelliğe sahiptir.

Deri, cüzdanda dış malzeme olarak kullanıldığı gibi, besleme malzemesi ve astar olarakda kullanılır.

2.2.2. Salpa

Salpa; mantar görünümünde olup saraciyede kabartma, sertleştirme işlemlerinde kullanılır. Salpa, sıkıştırılmış deri tozudur. Endüstriyel saraciyede kullanılan salpanın çeşitli kalınlıkları mevcuttur. Tabakalar hâlinde satılmaktadır.

2.2.3. Karton

Karton, kalın ve kuvvetli bir kâğıt çeşididir. Kâğıt yapraklarının, bir kâğıdın alt ve üst yüzeylerine zambakla yapıştırılmasıyla elde edilir. Endüstriyel saraciye alanında cüzdan ve çantada besleme malzemesi olarak ve kalıp çıkarmada kullanılır.

2.2.4. Mukavva

Cüzdan ve çanta yapımında besleme ve sertleştirme malzemesi olarak kullanılır. Artık kâğıtlardan yapılan, esmer, gri renkli, kaba bir görünüme sahip sert bir kâğıt cinsidir. Çeşitli kalınlıkları bulunmaktadır. Ayrıca endüstriyel saraciyede kalıp çıkarmada da kullanılır.

2.2.5. Sünger

Sünger, döşemecilikte ve konfeksiyon alanında kullanılan yapay olarak elde edilen dolgu gereçidir. Endüstriyel saraciyede sünger çanta ve cüzdanlarda besleme malzemesi olarak kullanılır. Çeşitli kalınlıkları bulunmaktadır. Tabakalar hâlinde satılır.

2.2.6. Tela

Tela, deriyle astar arasına konulan, derinin düzgün durmasını sağlayan kolalı bezdir. Çanta ve cüzdan yapımında besleme malzemesi olarak sıkça kullanılır.

Ayrıca besleme malzemesi olarak deri, salpa, karton, mukavva, sünger ve tela dışında çeşitli kalınlıkta kumaşlar da kullanılmaktadır.

2.3. Ölçü Alma

Endüstriyel saraciyede çok çeşitli cüzdan standartları vardır. Farklı cüzdan ölçülendirmeleri bulunan bayan cüzdanlarında iç aksamdaki ölçüler de çok önemlidir.

Kredi kartı, sürücü belgesi, personel kimlik kartlarının standart ölçüleri 8,5 x 5,5'tir. Kredi kartı bölmelerinin en geniş (enine göre açılmış kredi kartı yerleri) 9,5 cm'dir. Kredi kartının en dar bölmeleri ise (boyuna göre açılmış kredi kartı yerleri) 6 cm'dir.

Cüzdanların iç kısımlarında kâğıt para koymak için ayrılan gözlerde farklı ölçüler kullanılmıştır. Ancak 16 x 7,5 standart ölçülerde olan kâğıt paranın sığabileceği ölçülerdir. Bayan cüzdanlarında kâğıt para koymak için hazırlanan bölme ölçüleri şunlardır.

- 17,5 cm
- 19,5 cm
- 22,5 cm
- 25 cm vb.

Katlanabilir, kapaklı bayan cüzdanının ölçüsünü alma:

- Öncelikle katlanabilir, kapaklı bayan cüzdanı incelenir. Kapağın inme mesafesi gözlemlenir (Resim 2.1).

Resim 2.1: Katlanabilir, kapaklı bayan cüzdanı

- Katlanabilir, kapaklı bayan cüzdanının ön gövdesi, arka gövdesi ve kapağın bütün olarak (dikişsiz) hazırlandığı gözlemlenir. Daha sonra kapaktan başlayarak tüm gövdenin ölçüsü (mezur döndürülecek) alınır (Resim 2.2).

Resim 2.2: Ön gövde, arka gövde ve kapak ölçüsünün alınması

- Cüzdanın kapağı açıldıktan sonra görülen resim koymak için hazırlanmış bölümün ölçüsü (derinin) alınır (Resim 2.3).

Resim 2.3: Resimlik ölçüsünün alınması

- Kapak açıldıktan sonra ön gövdede görülen bozuk para koymak için hazırlanmış bölümün ölçüsü alınır (Resim 2.4).

Resim 2.4: Bozuk para bölmesinin ölçüsünün alınması

- Ön gövde açıldıktan sonra iç aksam incelenir. Öncelikle kâğıt para konulmak için hazırlanmış bölmenin ölçüsü alınır (Resim 2.5).

Resim 2.5: Kâğıt para bölümünün ölçüsünün alınması

- Sol ve orta tarafta kredi kartı koymak için hazırlanmış bölümlerin ölçüsü alınır (Resim 2.6).

Resim 2.6: Kredi kartı bölümlerinin ölçülerinin alınması

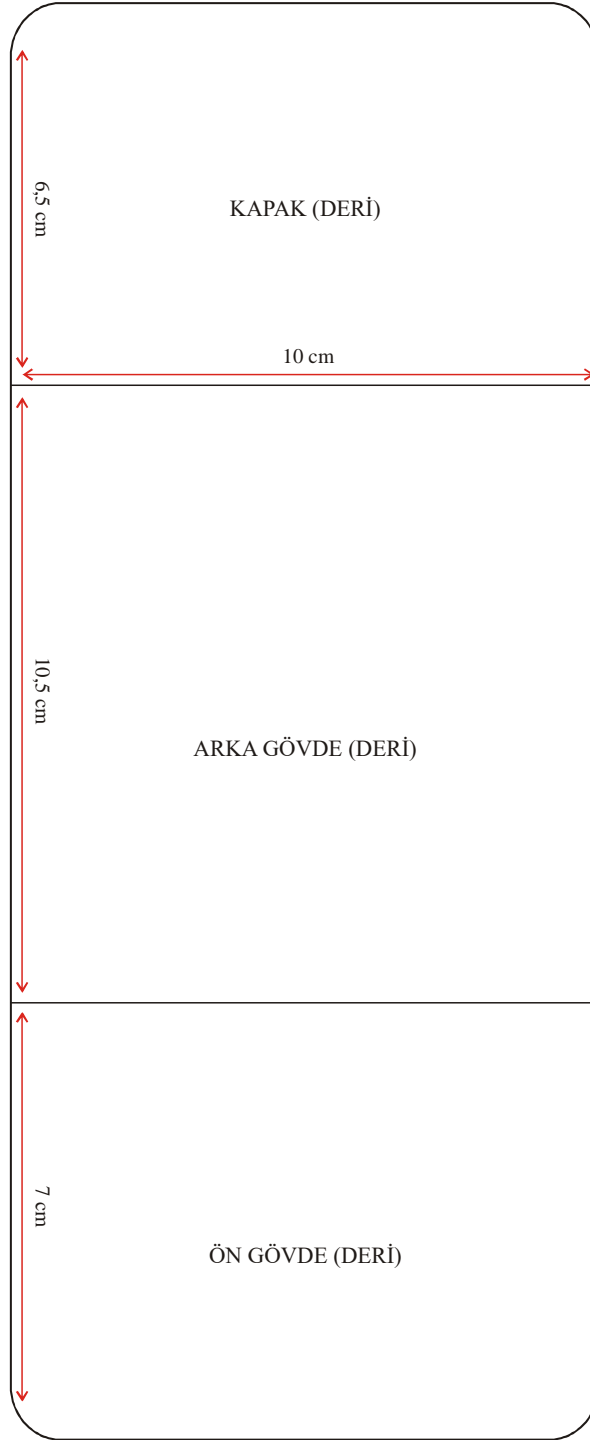
Ölçülerin tamamı alındıktan sonra model ölçü formu hazırlanır.

MODEL ÖLÇÜ FORMU (BAYAN CÜZDANI)

Parça Adı	En	Boy	Adet
Ön gövde, arka gövde, kapak	10 cm	25 cm	1
Bozuk para bölümü	9,5 cm	6 cm	2
Kredi kartı bölmeleri	6 cm	2 cm	8
Kredi kartı bölmelerinin alt kısmı	6 cm	6 cm	2

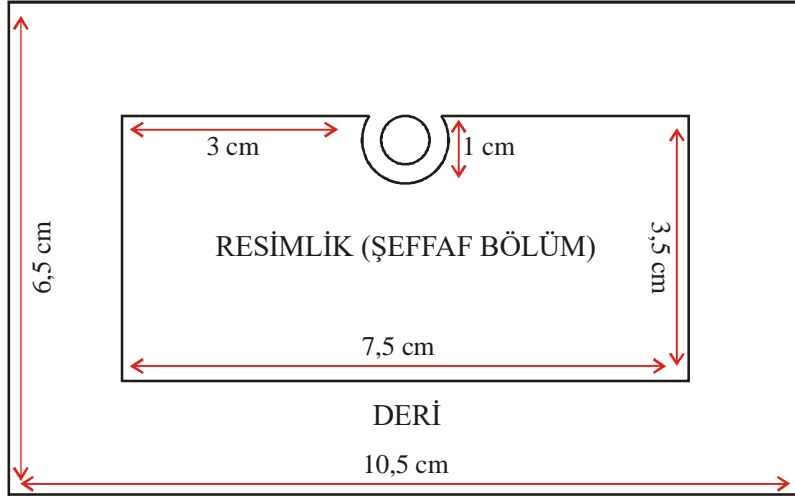
Model ölçü formu hazırlanan katlanabilir, kapaklı bayan cüzdanının kalıp çizim aşamalarına geçilir.

- Öncelikle ön gövde, arka gövde ve kapak bölümünün (dikişsiz olarak hazırlanmış) çizimi yapılır. Ölçüler üzerine yerleştirilir (Çizim 2.1).

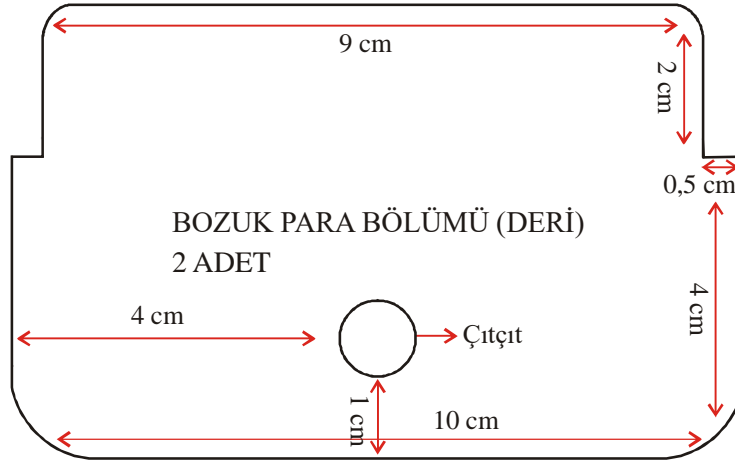
Çizim 2.1: Ön gövde, arka gövde, kapak kalıbı çizimi

- Kapağın ön tarafında bulunan resimliğin çizimi yapılır. Çıtçıtın erkek kısmının indiği mesafe belirtilir (Çizim 2.2).

Çizim 2.2: Resimliğin kalıp çizimi

- Ön gövdeye dikilerek yerleştirilmiş bozuk para bölmesinin çizimi yapılır. Çıtçıtın dişi kısmının indiği mesafe belirtilir (Çizim 2.3).

Çizim 2.3: Bozuk para bölümünün çizimi

- Kredi kartı koyulmak için hazırlanmış bölmelerin kalıp çizimi yapılır (Çizim 2.4).

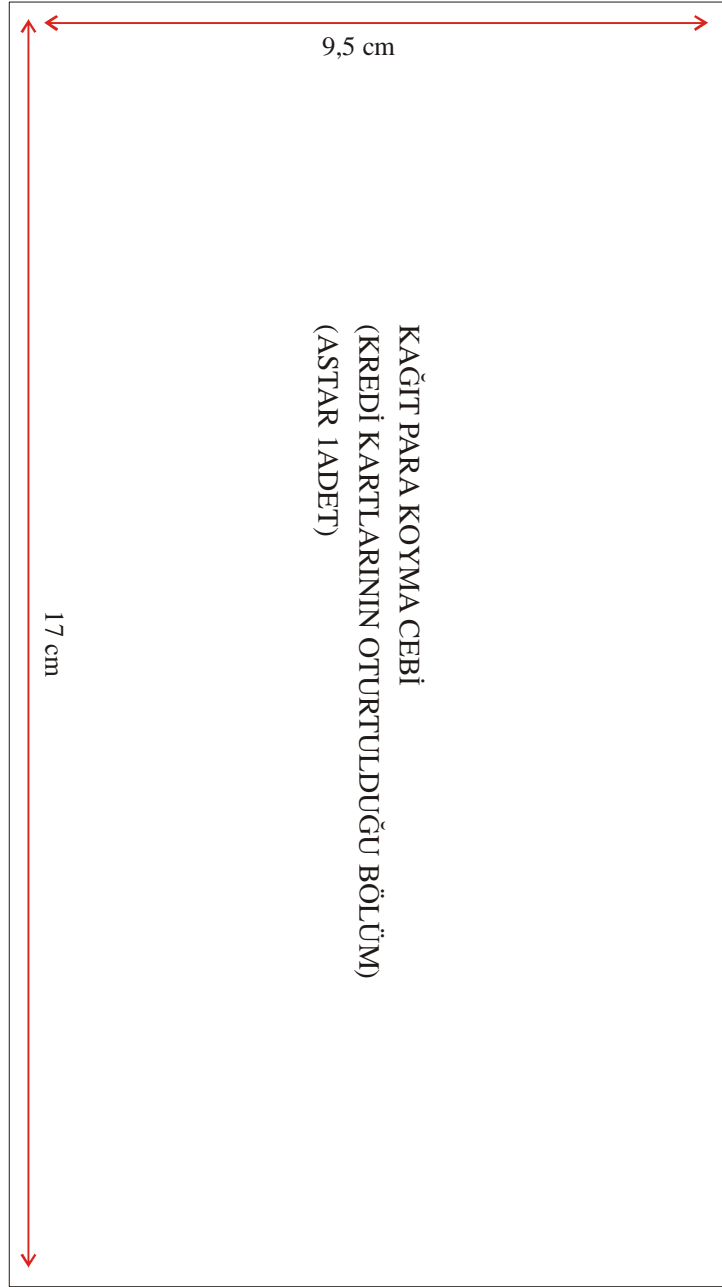
Çizim 2.4: Kredi kartı bölmelerinin kalıp çizimi

- Kredi kartı bölmelerinin alt kısmında bulunan deri parçasının kalıp çizimi yapılır (Çizim 2.5).

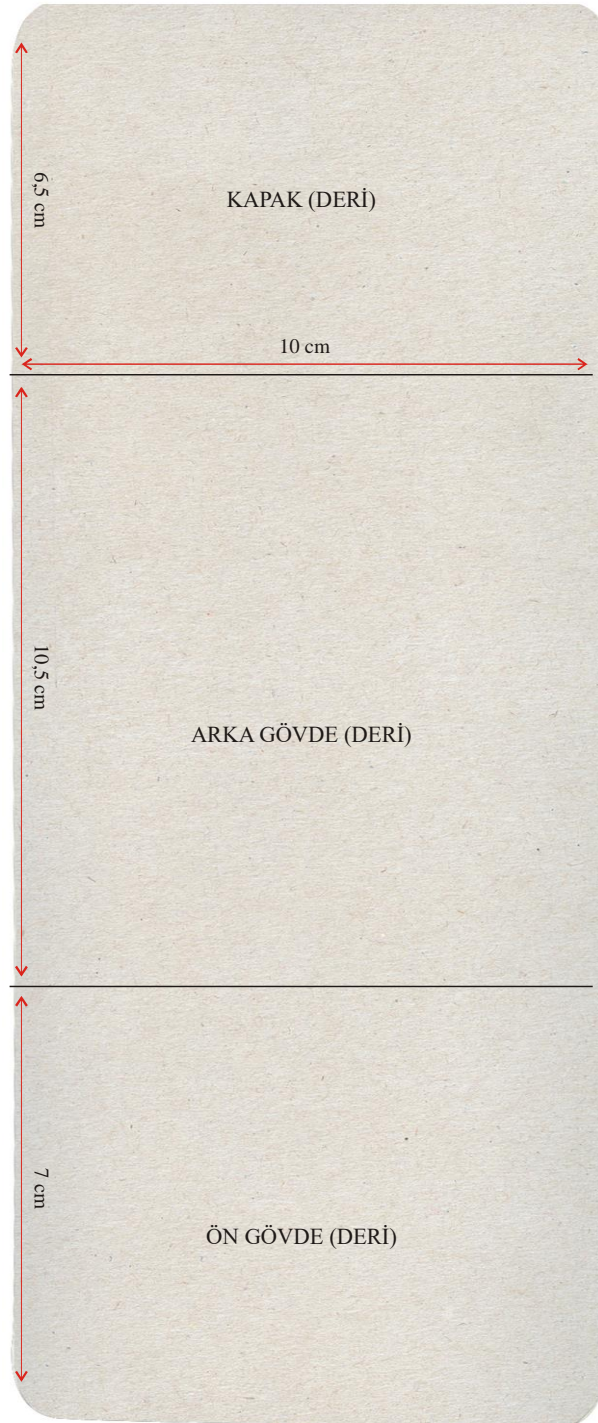
Çizim 2.5: Kredi kartı bölmelerinin alt kısmının kalıp çizimi

- Kredi kartı bölmelerinin oturtulduğu arkası astarlı bölümün çizimi yapılır (Çizim 2.6).

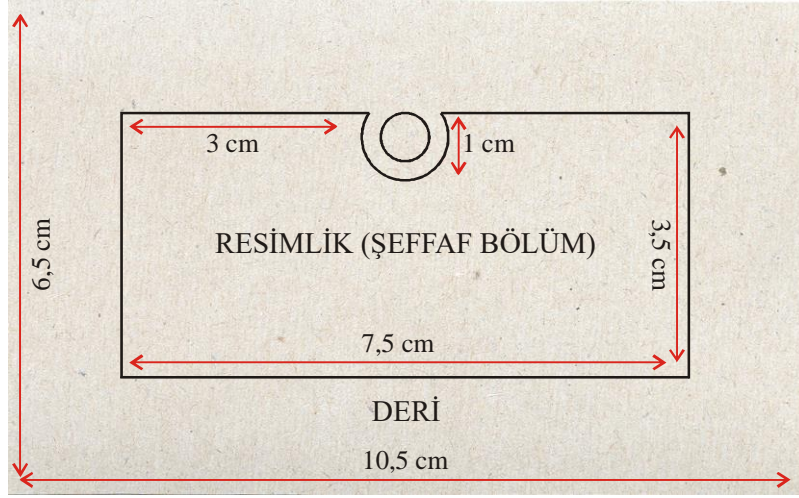
Çizim 2.6: Kredi kartının oturtulduğu bölümün kalıp çizimi

- Çizim aşaması bittikten sonra kalıp çıkarma işlemine geçilir.
- Ön gövde, arka gövde ve kapağın kartondan kalıbını çıkarmak için ölçüler kartona geçirilir. Çizim yapıldıktan sonra karton kalıp kesilir (Resim 2.7).

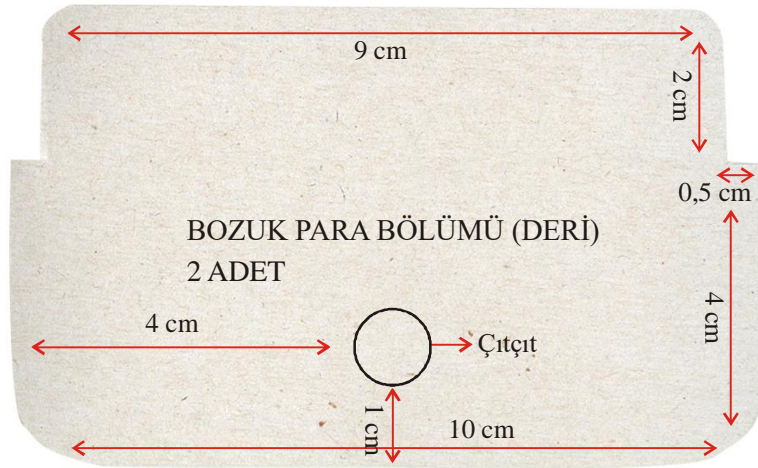
Resim 2.7: Ön gövde, arka gövde, kapak karton kalıbı

- Kapağın ön tarafında bulunan resimliğin çizimi kartona yapılır. Ölçüler geçirildikten sonra karton kalıp kesilir (Resim 2.8).

Resim 2.8: Resimlik karton kalıbı

- Ön gövdede bulunan bozuk para koymak için hazırlanmış bölümün karton kalıbının çizimi yapılır. İşaretler ve ölçüler karton üzerine geçirilir. Kalıp kesilir (Resim 2.9).

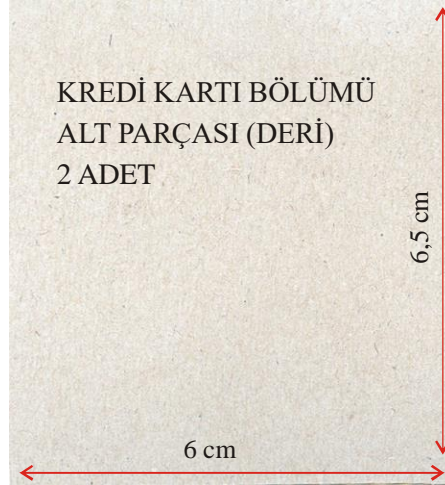
Resim 2.9: Bozuk para bölümünün karton kalıbı

- Kredi kartı bölümlerinin karton kalıbının çizimi yapılır. Ölçüler ve işaretler kalıba aktarılır. Kalıp kesilir.

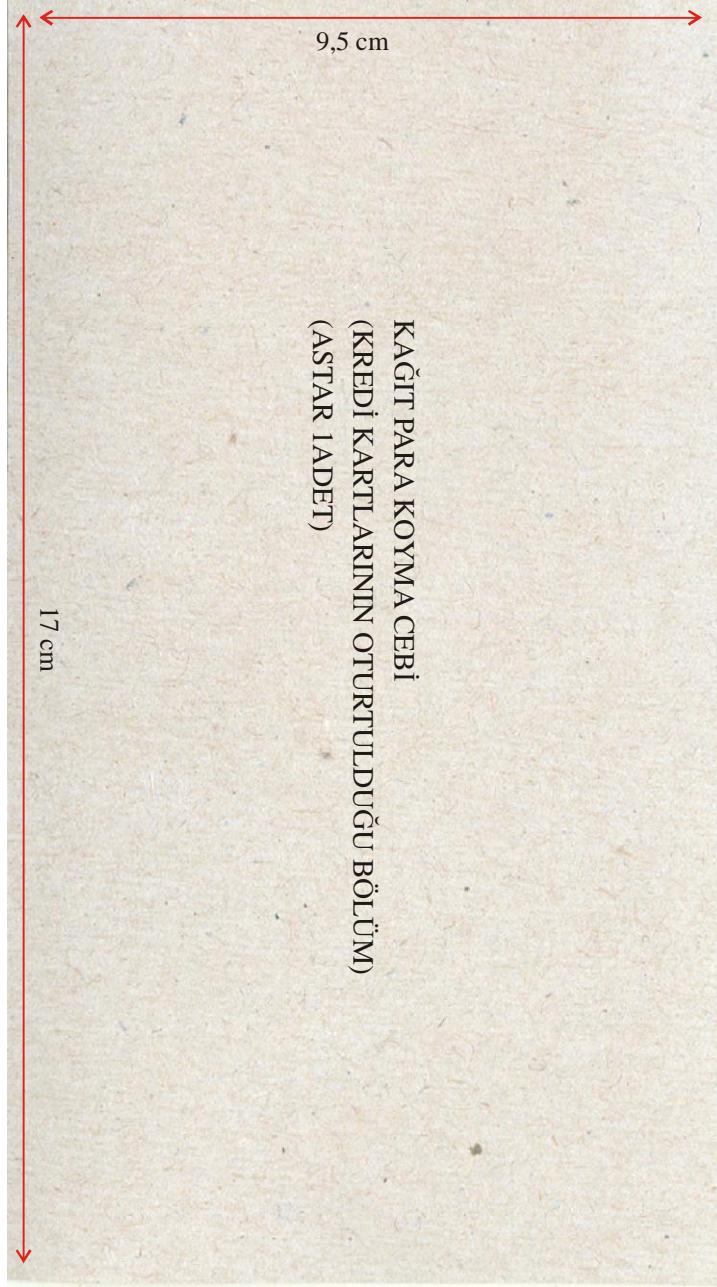
Resim 2.10: Kredi kartı bölmelerinin karton kalıbı

- Kredi kartı bölmelerinin alt kısmında bulunan deri parçasının kartona çizimi yapılır. Ölçüler ve işaretler kalıba aktarılır. Kalıp kesilir (Resim 2.11).

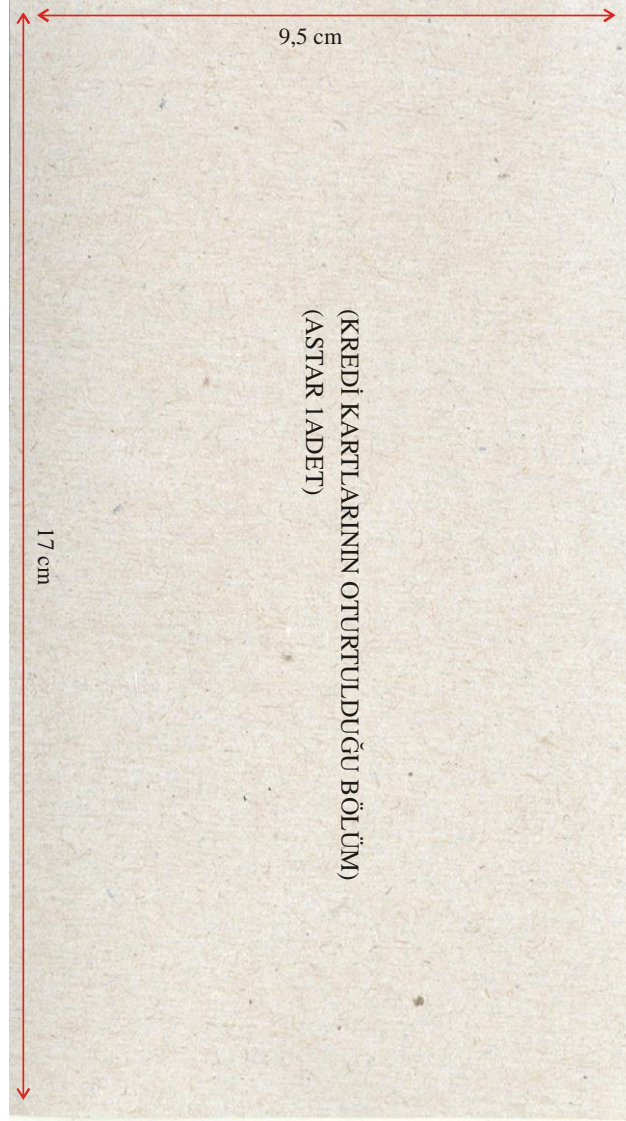
Resim 2.11: Kredi kartı bölmesinin alt deri parçasının kalıbı

- Kâğıt para koymak için hazırlanmış deri biyeli astar bölümünün kartona çizimi yapılır. Ölçüler ve işaretler kalıba aktarılır. Kalıp kesilir (Resim 2.12).

Resim 2.12: Kâğıt para koyma cebi

- Kredi kartı bölmelerinin oturtulduğu arkası astarlı bölümün çizimi kartona yapılır. Ölçü ve işaretler aktarılır. Kalıp kesilir (Resim 2.13).

Resim 2.13: Kredi kartı bölmelerinin oturtulduğu astarlı bölümün kalıbı

Çıkarılan kalıplar kontrol edilmelidir. Ölçülerde artma ve eksilme varsa kalıplar düzeltilmelidir. Ürüne dönüştürülecek kalıpların hata kabul etmediği göz önünde bulundurulmalıdır.

UYGULAMA FAALİYETİ

Kullanılacak Araç ve Gereçler

1. Kalıbı çıkarılacak bayan cüzdanı
2. Mezür
3. Cetvel
4. Kurşun kalem
5. Karton
6. Makas

İşlem basamakları ve önerilerde belirtilen hususları dikkate alarak katlanabilir kapaklı cüzdanın bölümlerinin kalıbını çıkartınız.

BAYAN CÜZDANI KALIBI ÇIKARMA	
İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Kalıbını çıkaracağınız katlanabilir, kapaklı bayan cüzdanını inceleyiniz.	➤ Detayları gözden kaçırmayınız.
➤ Modelin parçalarını tespit ediniz.	➤ Ayrıntıya önem veriniz.
➤ Cüzdan parçalarının ölçülerini alınız.	➤ Dikkatli ve özenli çalışınız.
➤ Aldığınız ölçüleri kartona aktarınız.	➤ Dikkatli çalışınız.
➤ Karton kalıpların üzerine işaret ve ölçüleri aktarınız.	➤ Temiz, düzenli ve dikkatli çalışınız.
➤ Karton kalıpları kesiniz.	➤ Ölçüsünü bozmamaya özen gösteriniz.
➤ Çıkardığınız kalıpları tek tek kontrol ediniz.	➤ Ürüne dönüşecek kalıpların hata kabul etmediğini unutmayınız.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Bu faaliyet sonunda kazandıklarınızı aşağıdaki soruları cevaplandırarak ölçünüz.

Aşağıdaki cümlelerin başında boş bırakılan parantezlere, cümlelerde verilen bilgiler doğru ise D, yanlış ise Y yazınız.

1. ()Cüzdan; içinde kimlikleri, belgeleri, paraları muhafaza eden bölmeleri bulunan, katlanabilir veya kapaklı çantadır.
2. ()Fantezi cüzdanlar, çeşitli boncuk ve işlemlerle süslenmiş cüzdanlardır.
3. ()Cüzdanın dayanıklılığını artırmak için onu çeşitli besleme malzemeleri ile desteklemek gerekir.
4. ()Deri, cüzdanda sadece dış malzeme olarak kullanılır.
5. ()Karton, mantar görünümünde olup, saraciyede kabartma ve sertleştirme işlemlerinde kullanılır.
6. ()Mukavva; kâğıt yapraklarının, bir kâğıdın alt ve üst yüzeylerine zamkla yapıştırılmasıyla elde edilir.
7. ()Endüstriyel saraciyede sünger, çanta ve cüzdanlarda besleme malzemesi olarak kullanılır.
8. ()Tela; artık kâğıtlardan yapılan, esmer, gri renkli, kaba bir görünüşe sahip sert bir kâğıt cinsidir.
9. ()Kredi kartı, sürücü belgesi, personel kimliği kartlarının standart ölçüleri 9,5 x 5,5'tir.
10. ()Kredi kartı bölmelerinin en genişliği 9,5 cm'dir.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise “Uygulamalı Test”e geçiniz

UYGULAMALI TEST

Bu faaliyet kapsamında aşağıda listelenen davranışlardan kazandığınız beceriler için **Evet**, kazanamadıklarınız için **Hayır** kutucuklarına (X) işareti koyarak kontrol ediniz

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1. Kalıbını çıkaracağınız katlanabilir, kapaklı bayan cüzdanını incelediniz mi?		
2. Modele göre parçaları tespit ettiniz mi?		
3. Cüzdan parçalarının ölçülerini aldınız mı?		
4. Aldığınız ölçüleri kartona aktardınız mı?		
5. Karton kalıpların üzerine işaret ve ölçüleri aktardınız mı?		
6. Karton kalıpları kestiniz mi?		
7. Çıkardığınız kalıpları tek tek kontrol ettiniz mi?		

DEĞERLENDİRME

Değerlendirme sonunda “Hayır” şeklindeki cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız öğrenme faaliyetini tekrar ediniz. Bütüm cevaplarınız “Evet” ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-3

AMAÇ

Tekniğine uygun olarak erkek cüzdanı kalıbını çıkarabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Endüstriyel saraciyede kullanılan erkek cüzdanı kalıplarını inceleyiniz.
- Erkek cüzdan kalıplarında ölçüm, ölçüleri karton veya mukavvaya aktarmayı, kalıpları kesmeyi izlediniz.
- Kesilen kalıpların üzerine işaret ve bilgileri geçirmeyi izleyiniz.
- Erkek cüzdanlarında kullanılan besleme malzemelerini inceleyiniz.
- Bilgilerinizi arkadaşlarınızla ve öğretmeninizle paylaşınız.

3. ERKEK CÜZDANI KALIBI ÇIKARMA

3.1. Cüzdan

Erkek cüzdanları, erkeklerin kullanım rahatlığına göre hazırlanmıştır. Bayan cüzdanlarında bulunan detay ve süsleme teknikleri kullanılmamıştır. Genellikle kapak da kullanılmıştır. İşlevsel özelliği düşünülerek iç aksamı zenginleştirilmiştir.

Erkekler cüzdanlarını genellikle pantolon ceplerinde taşıdıkları için genellikle şu standart ölçüler kullanılmıştır.

- 12,5 x 9,5
- 11,5 x 9,5
- 11,5 x 10,5
- 8,5 x 10
- 9,5 x 10,5 vb. (Resim 3.1)

Resim 3.1: 9,5 x 10,5 cm standart ölçülerinde erkek cüzdanı

Ancak gelişen endüstriyel saraciyede ceket ve palto ceplerine (geniş ve uzun cepler) girebilecek ölçülerde de cüzdanlar üretilmektedir. Bu cüzdanların boyu, pantolon cebinde taşınacak cüzdanlara göre daha uzundur. Daha çok gözü ve kredi kartı, kartvizit bölmeleri bulunmaktadır.

Bu cüzdanların standart ölçüleri şu şekildedir:

- 19,5 x 10
- 10 x 15
- 22,5 x 10,5 vb. (Resim 3.2)

Resim 3.2: 22,5 x 10,5 standart ölçülerinde hazırlanmış erkek cüzdanı

- Günümüzde bozuk para kullanımının artmasıyla endüstriyel saraciyede erkek cüzdanlarında da bozuk para bölümleri kullanılmıştır (Resim 3.3).

Resim 3.3: Bozuk para bölmeli erkek cüzdanı

- Erkek cüzdanlarında kapak kullanılmadığını daha önce belirtmiştik. Ancak bazı erkek cüzdanlarında ilave (cüzdanın ortasına denk gelecek biçimde) deri parçasına tutturulan çitçit ile kapama yapılmıştır (Resim 3.4).

Resim 3.4: İlave deri parçasıyla tutturulmuş erkek cüzdanı

- Erkekler bazen de cüzdanlarını ellerinde taşırlar. Portföy de denilen bu cüzdanların iç aksamaları daha geniş olur. İçinde cep telefonu koymak için ayrı bir bölüm ve daha fazla evrak ve kart taşımak için bölmeler bulunur. Bu portföylerin ağız kapamaları fermuarla yapılmıştır. Ayrıca bileğe takmak için kısa bir sap da konulmuştur (Resim 3.5).

Resim 3.5: Portföy

Erkek cüzdanlarında, bayan cüzdanlarında olduğu gibi geniş bir renk yelpazesi yoktur. Genellikle siyah, kahverengi tonları ve bej renginde cüzdanlardır.

Süsleme olarak nadir de olsa metal aksesuarlar kullanılmıştır. Baskılarla süslenen modelleri de mevcuttur.

3.2. Besleme Malzemeleri

Besleme malzemeleri şunlardır:

- Çeşitli deriler
- Salpa
- Karton
- Mukavva
- Sünger
- Tela
- Çeşitli kumaşlar vb.

3.3. Ölçü Alma

- Ölçüsünü alıp kalıbını çıkaracağımız cüzdanı öncelikle incelemeliyiz.
- Erkek cüzdanının ön ve arka gövdesinin bütün olarak hazırlandığını gözlemlemeliyiz.
- Cüzdanı açtığımız zaman içine yerleştirilen iç aksamlar nedeniyle ortasının bombeli duruşunu gözlemlemeliyiz (Resim 3.6).

Resim 3.6: Cüzdanın açılışı

- Ön gövde ve arka gövdesi dikişsiz (bütün olarak) hazırlanmış cüzdanın ölçüsü alınırken, cüzdandan katlanır, mezür döndürülerek ölçüsü alınır (Resim 3.7).

Resim 3.7: Ön gövde ve arka gövdenin ölçüsünün alınması

- Kâğıt para koymak için hazırlanmış üst deri biyeli astar cebin ölçüsü (en–boy) alınır (Resim 3.8 , 3.9).

Resim 3.8: Kâğıt para koymak için hazırlanmış cebin en ölçüsü

Resim 3.9: Kâğıt para koymak için hazırlanmış cebin boy ölçüsü

- Cüzdanın sol tarafına yan taraftan dikilmiş, deri kesilerek kredi kartı gözleri hazırlanmış bölümün en ve boy ölçüsü alınır (Resim 3.10 , 3.11).

Resim 3.10: Sol tarafta bulunan kredi kartı bölümünün en ölçüsü

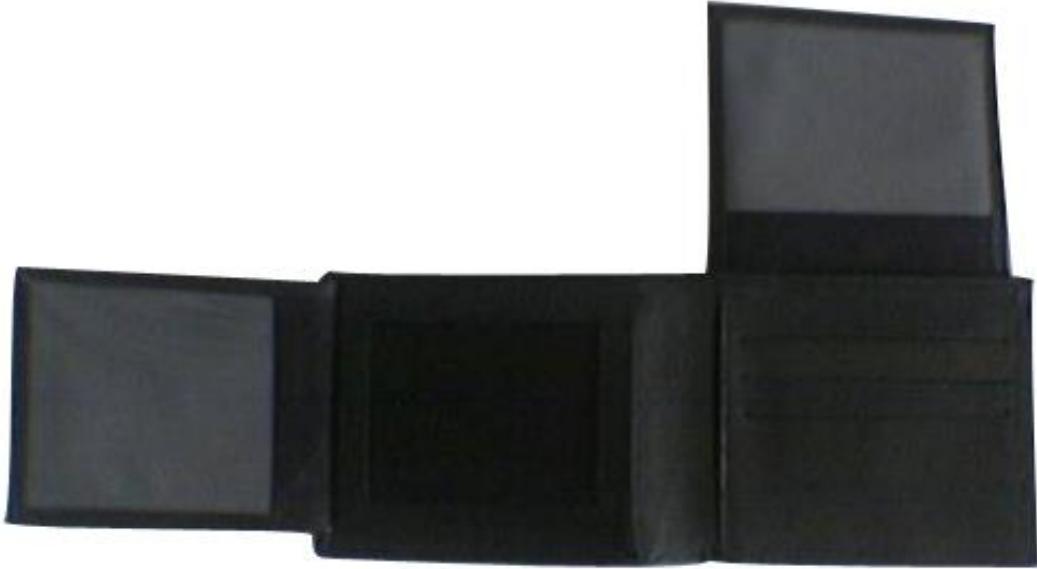
Resim 3.11: Sol tarafta bulunan kredi kartı bölümünün boy ölçüsü

- Sağ tarafta bulunan üst bölüme dikilmiş, kredi kartı bölümünün (deri kesilerek hazırlanmış) en ve boy ölçüsü alınır.

Resim 3.12: Sağ tarafta bulunan kredi kartı bölümünün en ölçüsü

- Sol tarafa yandan dikilmiş, sağ tarafa üstten dikilmiş bölümler sabit değildir. Açılarak görüntüsü incelenir (Resim 3.13).

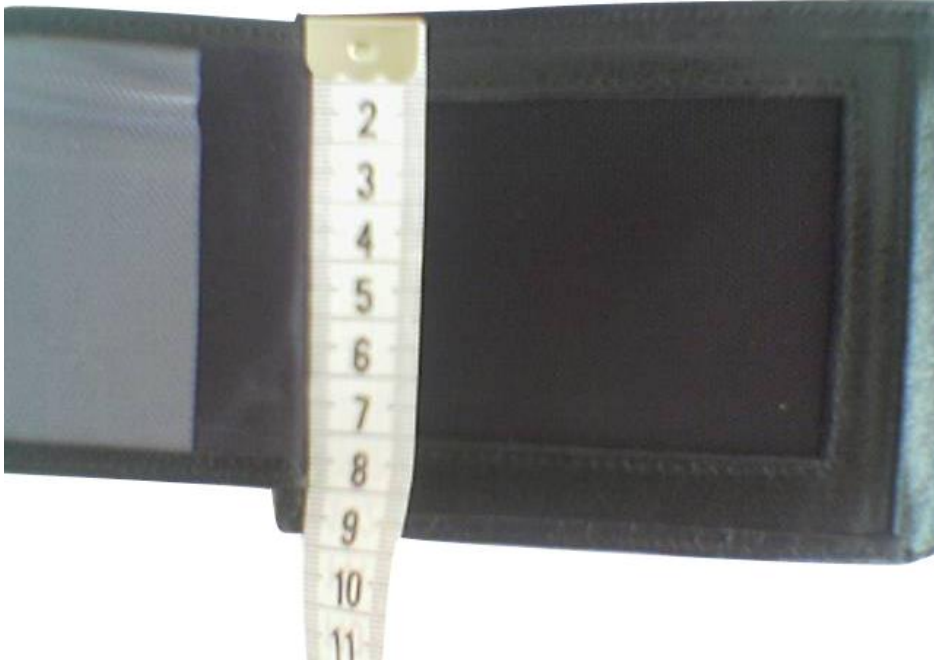

Resim 3.13: Kredi kartı bölümlerinin açılmış hâli

- Sol ve sağ taraftaki kredi kartı bölümü açılınca sol tarafta görülen resimliğin en ve boy ölçüsü alınır (Resim 3.14 , 3.15).

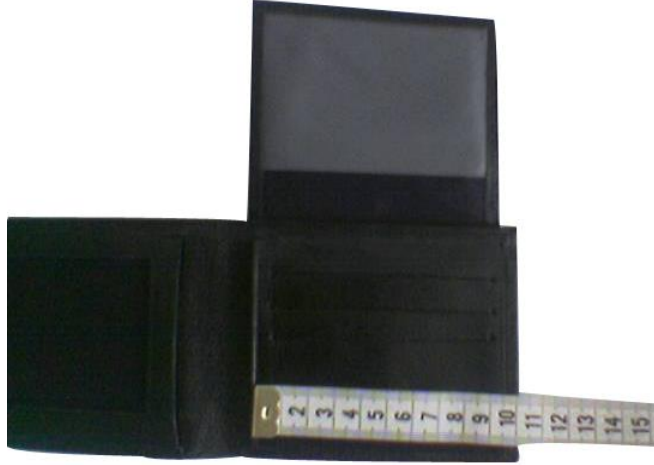

Resim 3.14: Resimlik en ölçüsü

Resim 3.15: Resimlik boy ölçüsü

- Sağ taraf açılınca deri kesilerek hazırlanmış kredi kartı bölümünün en ve boy ölçüsü alınır (Resim 3.16 , 3.17).

Resim 3.16: Kredi kartı bölümü en ölçüsü

Resim 3.17: Kredi kartı bölümü boy ölçüsü

Ölçü alımları tamamlandıktan sonra model ölçü formu hazırlanır.

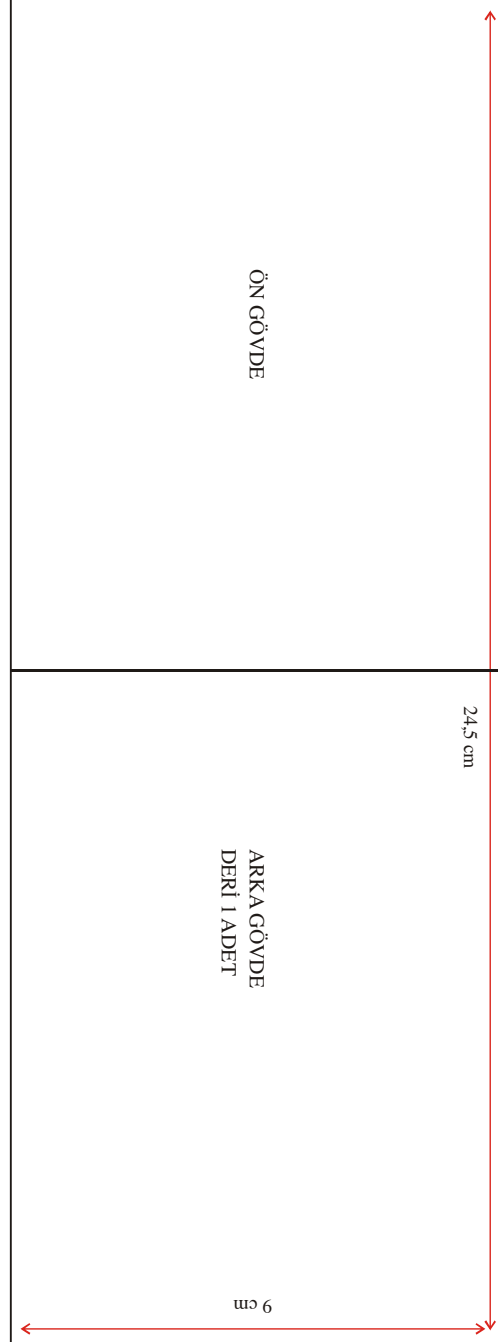
3.4. Model Ölçü Formu (Erkek Cüzdanı)

Parça Adı	En	Boy	Adet
Ön gövde, arka gövde	24,5 cm	9 cm	1
Sol tarafa yandan dikilmiş kredi kartı bölümü	10,5 cm	8 cm	1
Sağ tarafa üstten dikilmiş kredi kartı bölümü	10 cm	9 cm	1
Sol tarafta bulunan resimlik bölümü	10,5 cm	9 cm	1
Üstten dikilmiş bölüm açıldığında sağ tarafta bulunan kredi kartı bölümü	10 cm	9 cm	1
Kâğıt para koymak için hazırlanmış cep (deri biyeli astar)	7 cm	22,5 cm	1

3.5. Deri Kalıpları

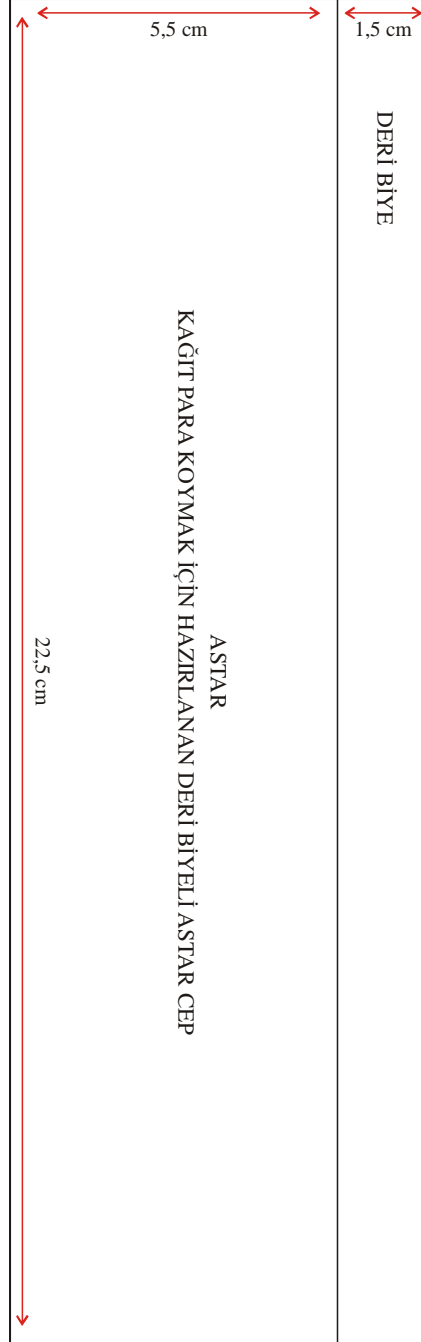
Model ölçü formu hazırlanan erkek cüzdanlarının kalıp çizim aşamalarına geçilir.

- Öncelikle ön gövde, arka gövdenin (tüm olarak, dikişsiz hazırlanmış) çizimi yapılır. Ölçüler üzerine yerleştirilir (Çizim 3.1).

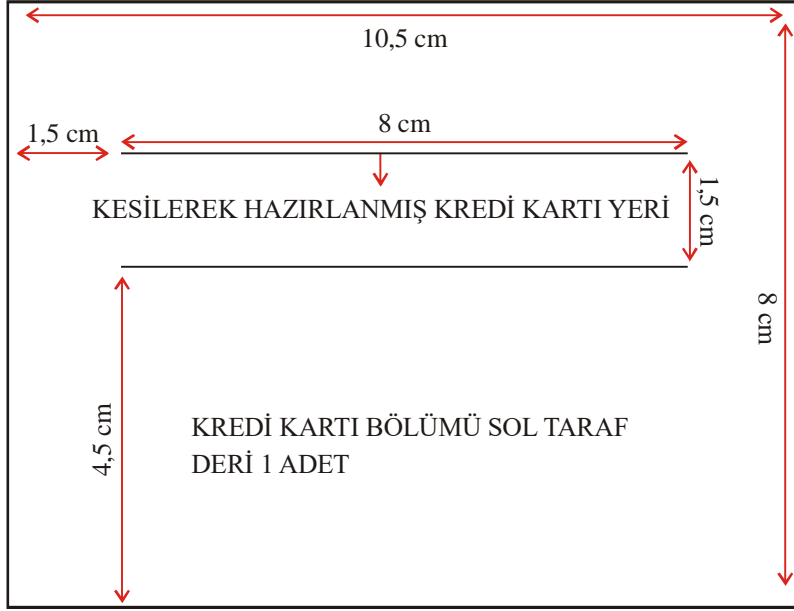
Çizim 3.1: Ön gövde, arka gövde kalıp çizimi

- Kâğıt para koymak için hazırlanmış üstü deri biyeli astar cebin kalıp çizimi yapılır. Ölçüler üzerine yerleştirilir (Çizim 3.2).

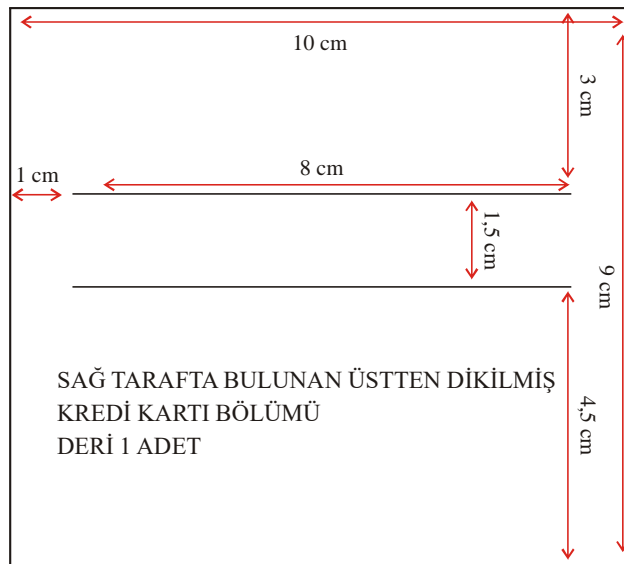
Çizim 3.2: Kâğıt para koymak için hazırlanmış deri biyeli astar cebin kalıp çizimi

- Cüzdanın sol tarafına yan taraftan dikilmiş, deri kesilerek kredi kartı gözleri hazırlanmış bölümün kalıp çizimi yapılır. Ölçüler üzerine yerleştirilir (Çizim 3.3).

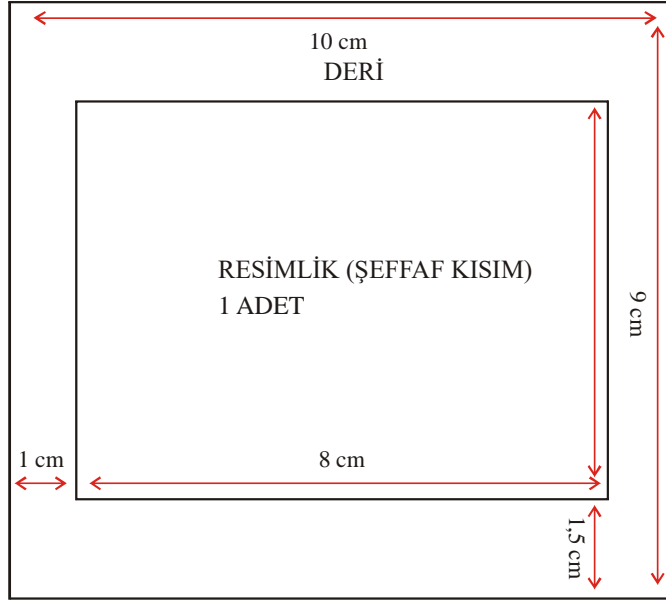
Çizim 3.3: Sol tarafta bulunan kredi kartı bölümü

- Sağ tarafta bulunan üst bölüme dikilmiş, kredi kartı bölümünün (deri kesilerek hazırlanmış) kalıp çizimi yapılır. Ölçüler üzerine geçirilir (Çizim 3.4).

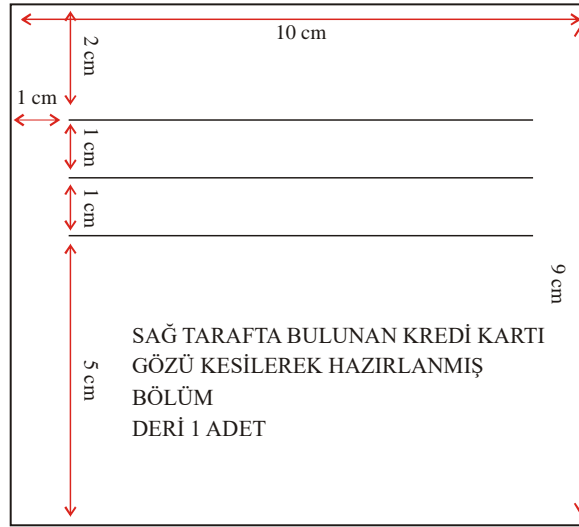

Çizim 3.4: Sağ tarafta bulunan kredi kartı bölümünün kalıp çizimi

- Sol ve sağ taraftaki kredi kartı bölümleri açılınca, sol tarafta bulunan resimliğin, sağ tarafta bulunan kredi kartı bölümünün kalıp çizimi yapılır. Ölçüler üzerine geçirilir (Çizim 3.5 , 3.6).

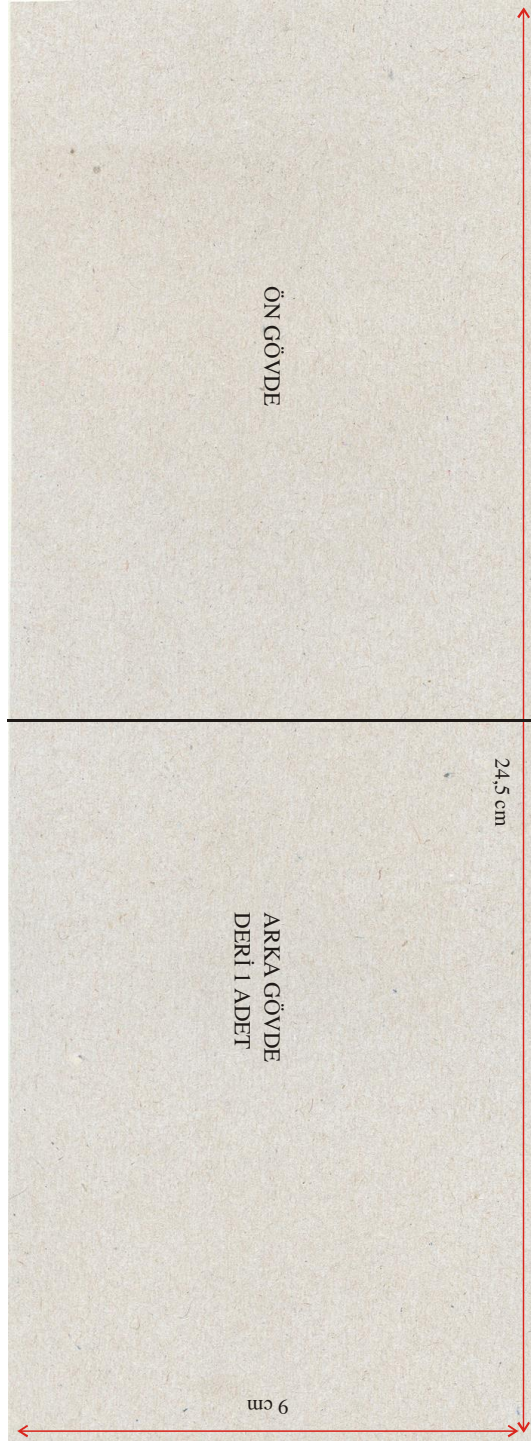

Çizim 3.5: Resimlik kalıp çizimi

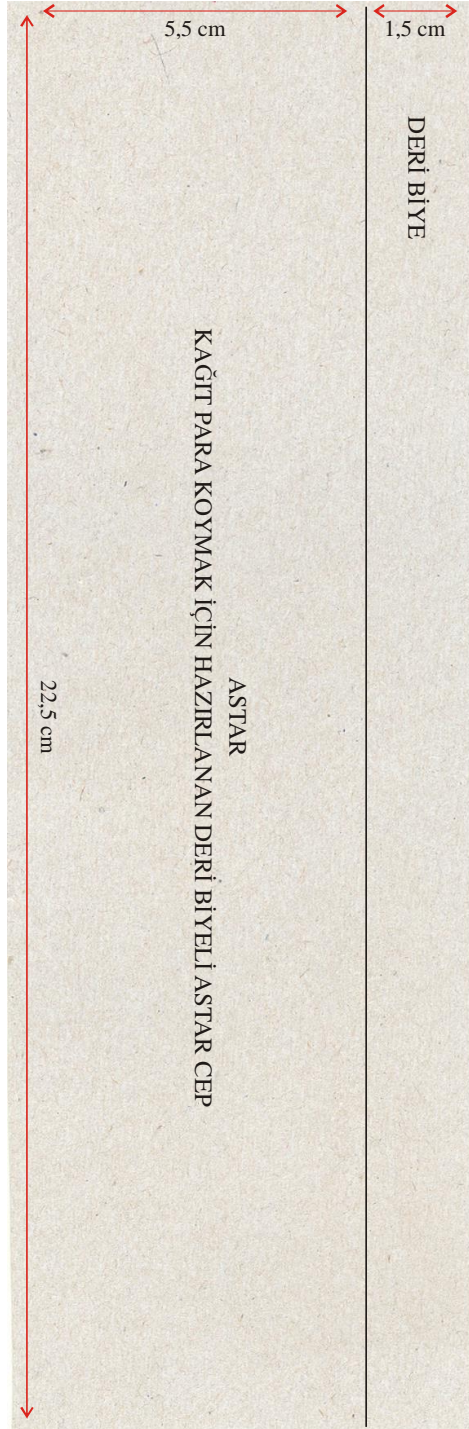

Çizim 3.6: Kredi kartı bölümü kalıp çizimi

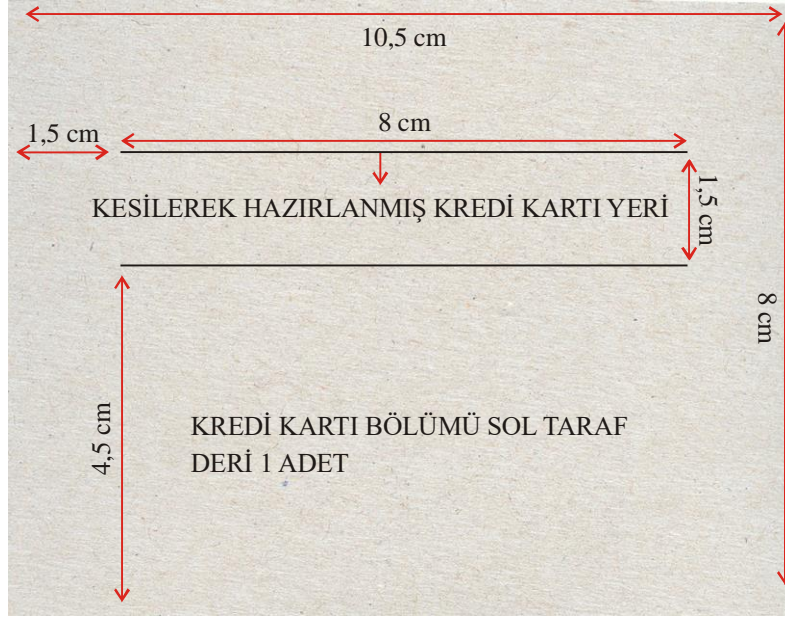
- Kalıp çizimleri tamamlanan erkek cüzdanlarının karton kalıbı çıkarılır.
- Ölçüler kartona geçirilir. Çizim yapılır ve kalıplar kesilir (Resim 3.19 , 3.20 , 3.21 , 3.22 , 3.23 , 3.24).

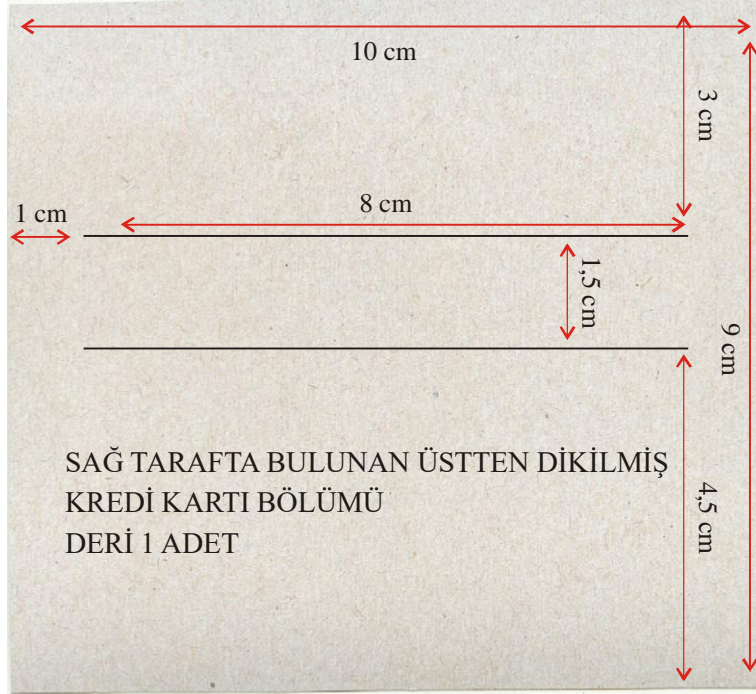
Resim 3.19: Ön gövde, arka gövde kalıbı

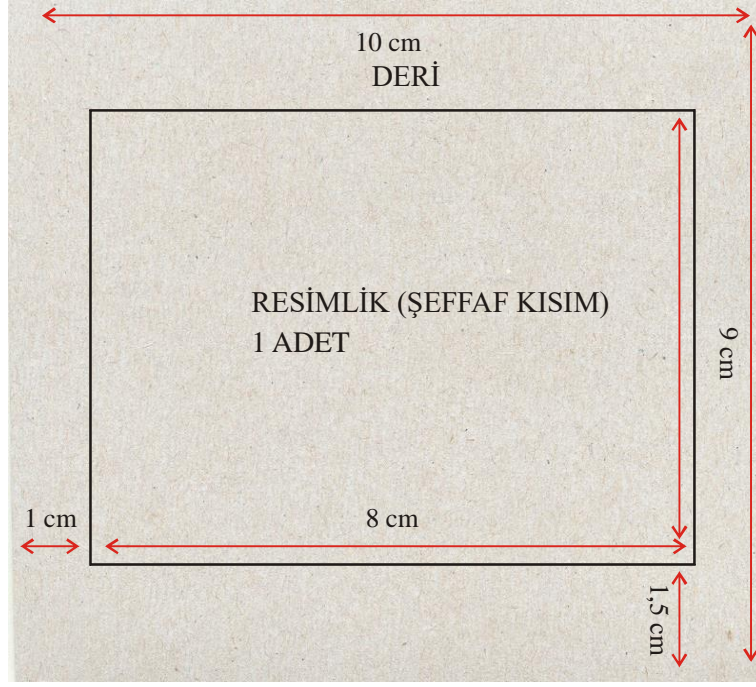
Resim 3.20: Kâğıt para koymak için hazırlanmış deri biyeli astar cebin kalıbı

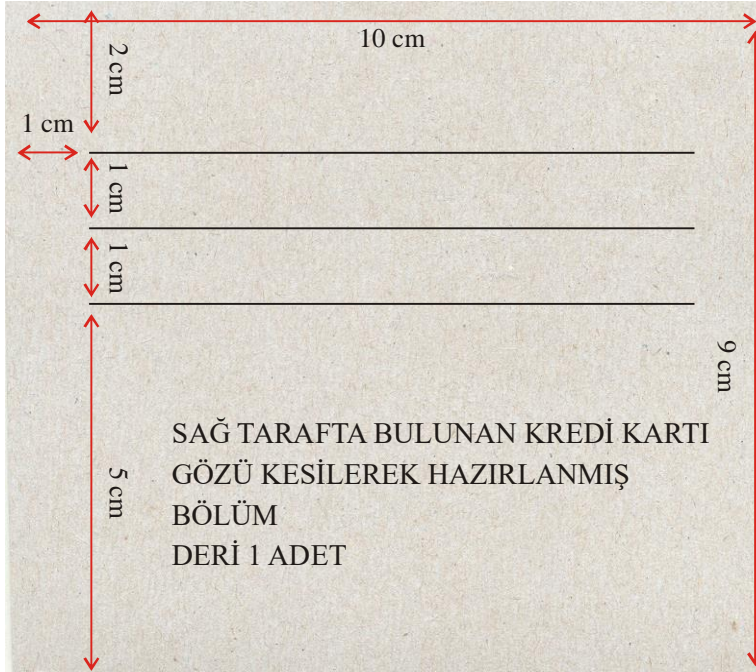
Resim 3.21: Sol tarafta bulunan kredi kartı bölümü kalıbı

Resim 3.22: Sağ tarafta bulunan kredi kartı bölümü kalıbı

Resim 3.23: Resimli kalıbı

Resim 3.24: İç kısmında bulunan kredi kartı bölümünün kalıbı

Çıkarılan kalıplar kontrol edilmelidir. Ölçülerde artma veya eksilme varsa kalıplar düzeltilmelidir. Ürüne dönüşecek kalıpların hata kabul etmediği göz önünde bulundurulmalıdır.

3.6. Astar ve Sertleştirme Kalıpları

Deri kalıpları hazırlandıktan sonra astar ve sertleştirme ve besleme kalıpları hazırlanır.

Ön takım astar kalıbı: Dikdörtgen şeklinde 22,5 x 9 cm boyutlarında kalıp hazırlanır. Orta işareti çentik atılarak belirlenir. 1 adet astardan kesimi yapılır.

Pisot içi mika kalıbı: Sağ üst tarafa dikilecek pisot (sertleştirme) kalıbı. 10 x 8 cm boyutlarında dikdörtgen şeklinde hazırlanan kalıptan 1 adet pisot kesimi yapılır.

Ön takım çerçeve (resimlik) içi mika kalıbı: 8,5x 6 cm boyutlarında dikdörtgen kalıp hazırlanır. 1 adet mikadan kesimi yapılır.

Sol kredi kartı içi mikası: 9x8 cm boyutlarında dikdörtgen kalıp hazırlanır. Mikadan 1 adet kesimi yapılır.

Sağ kredi kartı kapama astar kalıbı: 10 x 8,5 cm boyutlarında dikdörtgen kalıp hazırlanır. Aynı kalıp sağ ön takım kredi kartı kapama astar kalıbı kesiminde de kullanılır. Her iki astar kesimi de 1 adet yapılır.

Ön takım sağ ve sol kredi kartı torba astar kalıbı: 10,5x 8,5 cm boyutlarında dikdörtgen kesilen kalıplardan 7 adet astar kesimi yapılır.

Sol kredi kartı kapama astar kalıbı: 8x10.5 cm boyutlarında hazırlanan kalıptan 1 adet astar kesimi yapılır.

UYGULAMA FAALİYETİ

Kullanılacak Araç Gereçler

1. Kalıbı çıkarılacak erkek cüzdanı
2. Mezür
3. Cetvel
4. Kurşun kalem
5. Karton
6. Makas

İşlem basamakları ve önerilerde belirtilen hususları dikkate alarak erkek cüzdanın kalıbını çıkartınız.

ERKEK CÜZDANI KALIBI ÇIKARMA	
İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Kalıbını çıkaracağınız erkek cüzdanını inceleyiniz.	➤ Detayları gözden kaçırmayınız.
➤ Modelin parçalarını tespit ediniz.	➤ Ayrıntıya önem veriniz.
➤ Cüzdan parçalarının ölçülerini alınız.	➤ Dikkatli ve özenli çalışınız.
➤ Aldığınız ölçüleri kartona aktarınız.	➤ Dikkatli çalışınız.
➤ Karton kalıplar üzerine işaret ve ölçüleri aktarınız.	➤ Temiz, düzenli ve dikkatli çalışınız.
➤ Karton kalıpları kesiniz.	➤ Ölçüsünü bozmamaya özen gösteriniz.
➤ Deri kalıplarına göre astar ve sertleştirme kalıplarını çıkartınız.	➤ Kalıpların işaretlerini üzerine aktarmayı unutmayınız.
➤ Çıkardığınız kalıpları tek tek kontrol ediniz.	➤ Ürüne dönüşecek kalıpların hata kabul etmediğini unutmayınız.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Bu faaliyet sonunda kazandıklarınızı aşağıdaki soruları cevaplandırarak ölçünüz
Aşağıdaki cümlelerin başında boş bırakılan parantezlere, cümlelerde verilen bilgiler doğru ise D, yanlış ise Y yazınız.

1. () Erkek cüzdanlarında da bayanlarda kullanılan detay ve süsleme teknikleri kullanılmıştır.
2. () Erkekler cüzdanlarını genellikle pantolon ceplerinde taşırlar.
3. () 11,5 x 9,5 standart ölçülerinde bir cüzdan pantolon cebinde taşımak için uygundur.
4. () Endüstriyel saraciye de erkeklerin kullanımı için, ceket ve palto ceplerine (geniş ve uzun cepler) girebilecek ölçülerde de cüzdan üretilmektedir.
5. () 8,5 x 10 standart ölçülerinde cüzdanlar, geniş ve uzun cepler için hazırlanmış cüzdanlardır.
6. () Günümüzde bozuk para kullanımının artmasıyla endüstriyel saraciye de erkek cüzdanlarında da bozuk para bölümleri kullanılmıştır.
7. () Portföy, erkeklerin ellerinde taşımaları için hazırlanmış cüzdanlardır.
8. Salpa, besleme malzemesi olarak kullanılmaz.
9. () Deriler, besleme malzemesi olarak da kullanılır.
10. () Ön gövde ve arka gövdesi dikişsiz (bütün olarak) hazırlanmış cüzdanların ölçüsü alınırken katlanır, mezur döndürülerek alınır.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise “Uygulamalı Test”e geçiniz..

UYGULAMALI TEST

Bu faaliyet kapsamında aşağıda listelenen davranışlardan kazandığımız beceriler için **Evet**, kazanamadıklarınız için **Hayır** kutucuklarına (X) işareti koyarak kontrol ediniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1. Kalıbını çıkaracağınız erkek cüzdanlarını incelediniz mi?		
2. Modelin parçalarının ölçülerini aldınız mı?		
3. Aldığınız ölçüleri kartona aktardınız mı?		
4. Karton kalıpların üzerine işaret ve ölçüleri aktardınız mı?		
5. Karton kalıpları kestiniz mi?		
6. Çıkardığınız kalıpları tek tek kontrol ettiniz mi?		

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise “Modül Değerlendirme”ye geçiniz..

MODÜL DEĞERLENDİRME

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Bozuk para cüzdanı kalıbı çıkarma		
1. Cüzdanın tanımını öğrendiniz mi?		
2. Cüzdanın çeşitlerini öğrendiniz mi?		
3. Cüzdan parçalarını öğrendiniz mi?		
4. Cüzdan parçalarının ölçülerini aldınız mı?		
5. Bozuk para cüzdanının kalıplarını çıkardınız mı?		
Bayan cüzdanı kalıbı çıkarma		
1. Bayan cüzdanı çeşitlerini öğrendiniz mi?		
2. Beslenme malzemelerini öğrendiniz mi?		
3. Bayan cüzdanının ölçüsünü aldınız mı?		
4. Cüzdan kalıplarını çıkardınız mı?		
Erkek cüzdanı kalıbı çıkarma		
1. Erkek cüzdanı çeşitlerini öğrendiniz mi?		
2. Erkek cüzdanının ölçüsünü aldınız mı?		
3. Erkek cüzdanının kalıbını çıkardınız mı?		

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki modüle geçmek için öğretmeninize başvurunuz.

CEVAP ANAHTARLARI

ÖĞRENME FAALİYETİ -1 CEVAP ANAHTARI

1	D
2	Y
3	Y
4	D
5	D
6	Y
7	D
8	D
9	D
10	Y

ÖĞRENME FAALİYETİ -2 CEVAP ANAHTARI

1	D
2	D
3	D
4	Y
5	Y
6	Y
7	D
8	Y
9	Y
10	D

ÖĞRENME FAALİYETİ -3 CEVAP ANAHTARI

1	Y
2	D
3	D
4	D
5	Y
6	D
7	D
8	Y
9	D
10	D

KAYNAKÇA

- GÖKÇESU Zeynep, **Deri Teknikleri**, Ya-Pa Yayınları İstanbul, 2002.